

Delårsrapport med prognos 1 2017

Örebro kommun

Beslutas av Kommunfullmäktige, den 14 juni 2017, §

Innehåll

1 Förslag till beslut.....	3
2 Kommundirektörens bedömning och analys	4
2.1 Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos	4
2.2 Framåtblick	4
3 Ekonomi och finansiell ställning	5
3.1 Ekonomiskt läge	5
3.2 Prognos finansiella mål.....	5
3.3 Ekonomi.....	7
4 Prognoser i kommunens nämnder.....	18
4.1 Programområde Barn och utbildning	18
4.2 Programområde Samhällsbyggnad	21
4.3 Programområde Social välfärd	24
4.4 Kommunstyrelsens egen verksamhet	27
4.5 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	28
4.6 Landsbygdsnämnden	30
4.7 Valnämnden	30
4.8 Stadsrevisionen	30
5 Resultat och prognos i Rådhuskoncernen.....	31
5.1 Periodens resultat och årets prognos	31
6 Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper	34
6.1 Resultaträkning	34
6.2 Kassaflödesanalys	35
6.3 Balansräkning	36
6.4 Noter till resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning.....	37
6.5 Investeringar i kommunen	44
6.6 Tillämpade redovisningsprinciper.....	45

1 Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt en delårsrapport till och med den 30 april och helårsprognos 1 för 2017 för Örebro kommun. I rapporten görs en uppföljning av Kommunfullmäktiges finansiella mål.

Resultatet efter årets fyra första månader visar ett resultat på 235 mnkr. Kommunens samlade resultat för helåret 2017 prognostiseras till 432 mnkr, vilket är ett överskott på 263 mnkr i förhållande till budget. Exklusive jämförelsestörande poster blir landar prognosen på 290 mnkr.

Nämnderna redovisar sammantaget ett prognostiserat underskott på -4 mnkr. Drar man ifrån de AFA-medel och ackumulerade resultat från Intraprenaderna som inte beräknas gå åt landar prognosen på -49 mnkr. Kommungemensamma verksamheter och finansiering prognostiserar ett överskott på 80 mnkr, 74 mnkr exklusive ej nyttjade AFA-medel. Skatteintäkterna och generella statsbidrag beräknas ge 76 mnkr mer än budgeterat. Helårsprognosen för finansverksamheten visar ett överskott mot budget på 110 mnkr.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar prognostiseras till 353 mnkr, och kommunen beräknas därmed inte ha något balanskravsresultat att reglera vid årets slut.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Kommunstyrelsen

1. Delårsrapport med prognos 1 för 2017 godkänns.
2. Samtliga nämnder som redovisar prognostiserat underskott för år 2017 ska genomföra åtgärder för att klara att bedriva verksamheten inom beslutade budgetramar.
3. Delårsrapporten överlämnas till Kommunfullmäktige.

2 Kommundirektörens bedömning och analys

2.1 Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos

Prognosen för kommunens ekonomiska läge 2017 visar efter första tertialen att kommunen väntas gå mot ett resultat som överstiger budget med cirka 263 mkr. Högre skatteintäkter än budgeterat samt högre finansnetto på grund av realisationsvinster påverkar resultatet positivt.

Driftnämndernas ekonomiska utmaningar fortsätter, där i första hand vård- och omsorgsnämnderna liksom Gymnasienämnden har fortsatt svårt att nå en ekonomi i balans. Även Kommunstyrelsens egen verksamhet och förvaltnings omställning pågår men tar tid. Prognosen för helåret är att driftnämnderna totalt är i balans, men då bör noteras att intraprenadernas överskott medräknade. Det pågår stora omställningsarbeten i samtliga berörda verksamheter i syfte att reducera kostnader.

Tack vare fortsatt ekonomiskt gynnsam prognos 2017 äventyras kommunens ekonomi inte på kort sikt av att några verksamheters ekonomiska omställning tar tid. Samtidigt väntas den högkonjunktur som bidrar positivt till det aktuella ekonomiska läget mattas av under nästa år och framåt, och det är angeläget att samtliga nämnder över tid uppnår kostnadsbalans.

2.2 Framåtblick

Arbetet med att komma i ekonomisk balans måste fortsätta för de nämnder som har en negativ prognos. Arbetet med den digitala utvecklingen och omställningen innebär framtida möjligheter till mer kostnadseffektiv verksamhet och därtill ökad tjänstekvalitet. Därför är det angeläget att den digitala satsning som beslutats och igångsatts fortsätter, och prioriteras. Det kommer i sin tur att betyda förändringar, i arbetsätt och tjänsteleveranser, och kommer innebära omställningsarbeten och kompetensväxling.

Kompetensförsörjning är en framgångsfaktor av avgörande betydelse för en långsiktigt god ekonomi. Kommunens ekonomi påverkas i nuläget även av en god arbetsmarknad, och det är viktigt att arbetet med att förbereda, utbilda och matcha kompetenser fortsätter att vara i fokus så att förutsättningarna till matchning av efterfrågad arbetskraft är god när konjunkturen på sikt mattas av.

3 Ekonomi och finansiell ställning

3.1 Ekonomiskt läge

Kommunens intäkter kommer främst från skatter och generella statsbidrag, därför är utvecklingen av sysselsättning och tillväxt av betydelse för utvecklingen av kommunens intäkter. Kommunens kostnader för arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd är också till stor del beroende av den samhällsekonomiska utvecklingen. I april 2017 gjorde Sveriges kommuner och landsting (SKL) följande bedömning av konjunkturen.

Tillväxten i den svenska ekonomin är för närvarande stark, med kraftig sysselsättningsökning och bra tillväxt i skatteunderlaget. Vi befinner oss i en högkonjunktur. Efterfrågan på arbetskraft är stor och det blir allt svårare för arbetsgivarna att hitta arbetskraft med rätt kompetens, inte minst i kommuner och landsting. Högkonjunkturen väntas kulminera 2018. För åren därefter, 2019–2020, antas ekonomin successivt återgå till ett konjunktorellt normaltillstånd vilket innebär att sysselsättningen stagnerar och att skatteunderlaget utvecklas svagare.

De demografiskt betingade kostnaderna har ökat snabbare de senaste två åren. De personer som föranleder de högsta kostnaderna, barn, unga och gamla är de befolkningsgrupper som nu växer snabbast. Dilemmat är att ökningen av personer som står för det mesta av skatteintäkterna, personer i yrkesverksam ålder, är betydligt blygsammare. Om vi inte skulle haft någon invandring skulle antalet personer i åldern 20–64 år till och med minska fram till år 2020.

De omfattande investeringar som planeras framöver finansieras genom försäljning av mark och tillgångar, samt likviditet som uppstår av överskottsresultat, avskrivningar och pensionsavsättningar. Stigande räntor framöver kommer att leda till ökade lånekostnader. Men framförallt leder de kraftiga investeringarna till ökade kostnader för drift och underhåll och personal i den mån verksamheterna byggs ut.

3.2 Prognos finansiella mål

Mål för årets resultat

Över nästkommande treårsperiod ska årets resultat inklusive avkastning från bolagen och exklusive finansnetto uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.

Årets resultat ska över tid stärka och värdesäkra kommunens eget kapital, den kommunala förmögenheten, samt begränsa behovet av upplåning för att finansiera ökade investeringsbehov.

Prognosen för årets resultat inklusive avkastningen från bolagen, exklusive finansnetto, uppgår till 3,0 procent. Det är högre än budgeterade 1,1 procent. För planperioden prognostiseras det samlade resultatet till 1,4 procent. Det är därmed något högre än det finansiella målet för planperioden.

Mål för kommunala investeringar

Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara 75 procent.

När den löpande driften har finansierats behöver tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella bidrag vara kvar för att investeringarna ska kunna finansieras med egna medel (årets resultat och avskrivningsutrymmet) och inte belasta kommunens långsiktiga ekonomiska utveckling negativt.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat och avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. I investeringsprogrammet bedöms självfinansieringsgraden till 85 procent under 2017–2018 men sjunka till knappt 70 procent 2019.

Prognosen på årets investeringar innebär att självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 90 procent, till stor del beroende på den något högre försäljningsintäkt som beräknas inkomma från exploateringsverksamheten. Det är därmed i nivå med det finansiella målet.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Resultaträkningen utgör underlag för avstämning mot kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Med balanskravet menas att intäkterna årligen ska täcka kostnaderna. Prognosen för 2017, justerat enligt kommunallagens krav, visar att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans.

	2015	2016	2017	2017
Årets resultat i förhållande till balanskravet, miljoner kronor			Delår 1	Prognos
Årets resultat enligt resultaträkningen	516	589	235	432
reducering av samtliga realisationsvinster	-68	-10	-79	-79
justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-	-
justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	448	580	156	353
reservering av medel till resultatutjämningsreserv *	-	-12	-	-
användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
Årets balanskravsresultat	448	568	156	353

Är årets balanskravsresultat negativt ska det återställas inom tre år.

* Totalt finns 80 mnkr reserverade i Resultatutjämningsreserven (2010-2016)

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning framgår att reserven får användas om det årliga värdet av rikets underliggande skatteunderlagsutveckling väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det vara

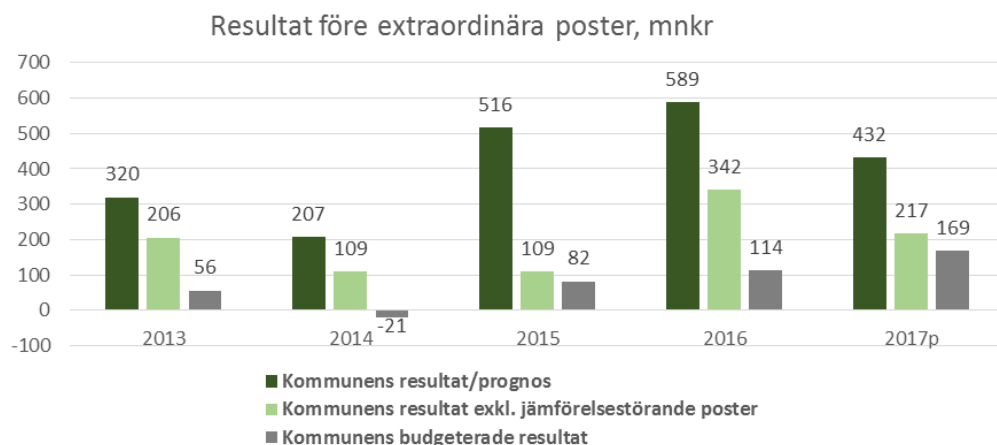
möjligt åren 2019 och 2020 (tabell). En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

3.3 Ekonomi

RESULTAT OCH KAPACITET

Periodens resultat och årets prognos

Delårsresultatet för perioden januari till april uppgår till 235 mnkr (554 mnkr 2016). I delårsresultatet har semesterlöneskuldens säsongsvariation en resultatpåverkande effekt. Semesteruttaget är stort under sommaren och bidrar till en minskning av semesterlöneskulden.

Årets prognos visar ett resultat på 432 mnkr. Av det utgör avkastningen från bolagen 35 mnkr och finansnettot 225 mnkr. Resultatet innebär en avvikelse med 263 jämfört med budgeterade 169 mnkr. I prognosen ingår jämförelsestörande poster med 214 mnkr.

Exklusive de jämförelsestörande posterna visar prognosen på 290 mnkr, ett överskott med 211 mnkr, i relation till budget exklusive jämförelsestörande poster. Det positiva resultatet bidrar till att förstärka kommunens eget kapital, och ger en fortsatt stabil soliditet.

Jämförelsestörande poster, belopp i miljoner kronor	Bokslut	Budget	Delår	Delår	Prognos
	2016	2017	1 2016	1 2017	1 2017
Reavinster/ förluster från försäljning av anläggningstillgångar	3	-	3	1	1
Exploateringsresultat	200	90	36	57	140
AFA- medel återföring fr. 2004	-	-	-	-	-
Återföring av skuld till staten avseende fastighetsregleringar fastighetsförsäljning 2012	29	-	-	-	-
Reavinster/förluster inom finansnettot	-33	-	-14	73	73
Ränta under byggtid för objekt omklassificerade till anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Efterläpande effekt av sänkt diskonteringsränta på pensioner inkl. löneskatt	-12	-	-12	-	-
Summa jämförelsestörande poster	187	90	13	131	214

Driftsredovisning per nämnd	Delår 1 2016	Delår 1 2017			Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 1: 2017	Budget avvikelse	Justerad budget- avvikelse*
		Netto	Kostnader	Intäkter					
Driftnämnd, anslag miljoner kronor									
Barn och utbildning	-1 063,4	-1 415,3	254,9	-1 160,3	-3 085,0	-3 298,7	-3 278,7	20,0	2,3
Förskolenämnden	-270,3	-295,1	21,2	-273,9	-776,0	-789,0	-784,5	4,5	1,5
Grundskolenämnden	-369,6	-453,0	61,7	-391,3	-1 045,6	-1 073,9	-1 074,2	-0,3	-9,3
Gymnasienämnden	-188,8	-229,0	34,4	-194,6	-522,7	-475,3	-495,0	-19,7	-19,7
Programnämnd barn och utbildning	-234,6	-438,2	137,7	-300,5	-740,7	-960,4	-924,9	35,5	29,8
Social välfärd	-924,0	-1 610,9	636,1	-974,9	-2 821,8	-2 924,2	-2 941,3	-17,1	-29,6
Nämnden för funktionshindrade	-83,5	-268,1	181,6	-86,6	-255,2	-270,4	-256,2	14,2	9,2
Socialnämnd väster	-94,8	-110,2	8,6	-101,6	-288,7	-315,8	-314,0	1,8	1,8
Socialnämnd öster	-50,3	-101,3	53,7	-47,7	-155,6	-151,6	-145,6	6,0	6,0
Vård- och omsorgsnämnd väster	-93,6	-203,3	141,6	-61,6	-161,0	-153,4	-168,6	-15,2	-17,5
Vård- och omsorgsnämnd öster	-101,2	-248,0	179,1	-68,9	-183,3	-156,6	-187,6	-31,0	-32,7
Överförmyndarnämnden	-5,2	-11,1	7,1	-4,0	-10,7	-12,0	-12,0	0,0	0,0
Programnämnd social välfärd	-495,4	-669,0	64,5	-604,5	-1 767,4	-1 864,4	-1 857,4	7,0	3,6
Samhällsbyggnad	-179,7	-349,6	150,8	-198,835	-577,1	-597,7	-605,7	-8,0	-8,0
Byggnadsnämnden	-1,5	-16,4	12,7	-3,748	-1,8	-6,4	-6,4	0,0	0,0
Fritidsnämnden	-43,1	-58,2	13,5	-44,692	-139,0	-143,5	-140,7	2,7	2,7
Kulturnämnden	-58,6	-69,5	11,7	-57,839	-180,8	-189,7	-191,6	-1,9	-1,9
Miljönämnden	2,3	-9,8	11,3	1,484	-12,6	-15,5	-14,9	0,6	0,6
Tekniska nämnden exkl. VA och av fall	-51,9	-114,0	53,4	-60,620	-144,3	-149,1	-145,3	3,8	3,8
Programnämnd samhällsbyggnad	-8,0	-49,7	38,2	-11,557	-32,0	-47,5	-46,2	1,2	1,2
- kollektivtrafik	-18,9	-31,8	10,0	-21,863	-66,5	-46,1	-60,6	-14,5	-14,5
Tekniska nämnden, fordonsgas	-0,5	-1,6	1,3	-0,297	-0,5	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
Programnämnd samhällsbyggnad mark	-3,2	-37,1	36,0	-1,074	-0,1	-10,9	-10,9	0,0	0,0
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-152,0	-191,9	31,0	-160,9	-464,9	-500,8	-491,4	9,3	5,2
Kommunstyrelsen	-167,4	-230,9	77,7	-153,3	-457,9	-506,5	-514,0	-7,5	-17,7
Kommunledningen	-14,1	-12,4	0,0	-12,4	-39,5	-40,9	-40,9	0,0	0,0
Kommunstyrelseförvaltningen	-153,3	-218,5	77,7	-140,8	-418,3	-465,5	-473,0	-7,5	-17,7
Lokalförbörjningsavdelningen, rörelsefastigheter	4,7	-333,1	328,7	-4,3	3,4	1,7	1,7	0,0	0,0
Landsbyggnadsnämnden	-1,0	-1,1	0,0	-1,1	-4,9	-5,3	-5,3	0,0	0,0
Stadsrevisionen	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-3,2	-3,3	-3,3	0,0	0,0
Valnämnden	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Summa nämnder	-2 487,4	-4 172,6	1 516,5	-2 656,1	-7 412,0	-7 845,7	-7 849,8	-4,0	-48,6
Tekniska nämnden, taxefinansierade verksamheter	-1,2	-109,0	110,0	1,0	2,0	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
VA	0,0	-64,0	64,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Av fall	-1,2	-45,0	46,1	1,0	2,0	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Kommunstyrelsen - kommungemensamt	-53,6	-62,9	7,6	-55,3	-189,0	-296,8	-299,9	-3,1	-9,1
Till Kommunstyrelsens förfogande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-124,4	-124,3	0,0	0,0
Kommungemensamma verksamheter	-28,5	-37,1	7,6	-29,5	-113,7	-96,0	-98,1	-2,1	-8,1
Nerikes brandkår	-25,1	-25,8	0,0	-25,8	-75,3	-76,4	-77,4	-1,0	-1,0
Kommungemensamma statsbidrag	44,5	-46,0	104,4	58,4	119,5	116,7	116,7	0,0	0,0
- flyktingstatsbidrag m.m.	17,8	-46,0	80,2	34,2	66,0	60,0	60,0	0,0	0,0
- maxtaxa barnomsorg	26,8	0,0	24,2	24,2	53,5	56,7	56,7	0,0	0,0
Finansiering	72,5	15,6	82,5	98,1	416,2	238,0	322,8	84,8	84,8
Personalförsäkring	59,5	64,9	0,0	64,9	196,5	188,7	207,4	18,7	18,7
Pensionskostnader	-127,9	-121,2	0,0	-121,2	-346,3	-365,0	-346,7	18,3	18,3
Semesterlöneskuld förändring	-21,5	-24,0	0,0	-24,0	-17,8	-10,0	-17,8	-7,8	-7,8
Kapitalkostnader	97,3	98,6	0,0	98,6	297,6	314,5	298,2	-16,3	-16,3
Försäljning av tomträtter	26,3	0,0	23,7	23,7	64,9	20,0	36,9	16,9	16,9
Försäljning av exploateringsfastigheter	36,3	-2,3	57,0	54,7	194,8	90,0	140,0	50,0	50,0
Avskrivning lån	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Av gifter, ersättningar och intern ränta	2,4	-0,4	1,8	1,4	26,7	0,0	5,0	5,0	5,0
Driftbudget totalt	-2 425,1	-4 374,9	1 821,0	-2 553,9	-7 063,3	-7 787,9	-7 711,6	76,3	25,7
Av går interna poster		1 003,3	-1 003,3						
Verksamhetens kostnader/intäkter	-2 425,1	-3 371,6	817,7	-2 553,9	-7 063,3	-7 787,9	-7 711,6	76,3	25,7

* Budgetavvikelsen exklusive kv av arande AFA-medel och intraprenadernas ackumulerade resultat med hänsyn tagen till prognostiserat ianspråktagande av tidigare ackumulerat överskott.

... varav finansiering via eget kapital	2016		Prognos 2017				Totalt		
	Ianspråktagna medel	Ackumulerat provat resultat	Ianspråktagna medel	Budgetavvikelse	Nya underskott	Nya överskott		Ackumulerat resultat	
Reservering för överfört resultat inom intraprenader, belopp i miljoner kronor									
Intraprenadernas ackumulerade resultat via eget kapital, budgeterat	-2,8	41,4	-16,1	25,2	-0,1	3,2	28,3		
Barn och utbildning	-2,6	22,3	-10,3	12,0	-0,1	0,7	12,6		
Social välfärd	-0,2	14,9	-5,8	9,1	0,0	0,0	9,1		
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	0,0	4,2	0,0	4,2	0,0	2,4	6,5		
	2016	Prognos 2017			Totalt				
	Netto	Budget	Kostnader	Återförda medel	Budgetavvikelse	Beslut	Ackumulerade återförda medel	Ackumulerade Kvarvarande medel	
Finansiering via eget kapital via budgetramar	-17,4	-42,0	-16,6	0,0	25,3	121,3	-95,9	0,0	25,3
AFA medel (åter från 2005 och 2006)	-4,7	-14,0	-7,1	-	6,9	73,4	-66,5	-	6,9
AFA 2015 (åter från 2004)	-12,6	-28,0	-9,5	-	18,4	47,9	-29,5	-	18,4
Finansiering via eget kapital ej i budgetramar	-7,9	0,0	-16,4	4,0	0,0	86,9	-30,1	4,1	60,9
Sociala investeringar	-7,9	-	-16,4	4,0	-	86,9	-30,1	4,1	60,9
Finansiering via eget kapital totalt	-28,1	-83,3	-49,2	4,0	50,6	208,2	-126,1	4,1	114,5

Verksamhetens nettokostnader

Prognosen för verksamhet inom nämnderna visar på ett underskott mot budget med -4 mnkr. I resultaten för nämnderna ingår resultat från intraprenaderna som delvis har en finansiering via eget kapital. Exkluderar vi finansieringen via tidigare års upparbetade resultat är prognosen för nämnderna totalt -49 mnkr. Nämnderna har tillsammans ett effektiviseringskrav motsvarar 80 mnkr.

Den ekonomiska prognosen visar att programområde Barn och utbildning gör ett överskott på 20 mnkr, 2 mnkr exkl. finansiering via eget kapital. Detta trots att Gymnasiet visar ett underskott på 19 mnkr. Social välfärd kommer inte att klara en ekonomi i balans, utan visar ett underskott på 17 mnkr, -30 mnkr exkl. finansiering via eget kapital. Det prognostiserade ekonomiska underskottet tillhör främst hemvården. Utmaningarna för verksamheten är identifierade och ett intensivt förändringsarbete pågår som innebär både förändrade strukturer och arbetssätt. Inom programområde Samhällsbyggnad prognosticeras ett underskott med -8 mnkr, där är det kollektivtrafiken på -14 mnkr som har störst avvikelse.

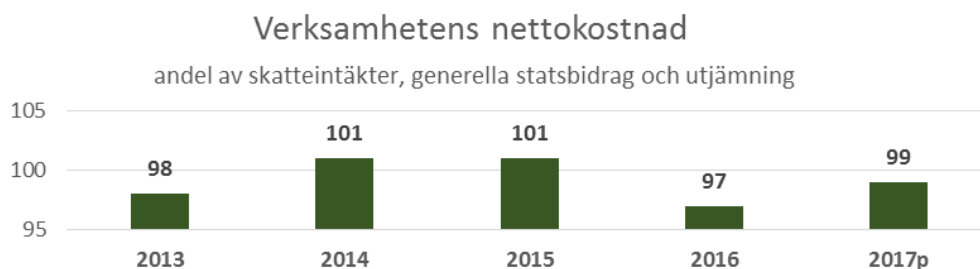
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden prognosticerar ett överskott på 9 mnkr, 5 mnkr exkl. finansiering via eget kapital, där intraprenaden står för största delen av överskottet. Kommunstyrelsen visar ett underskott på -8 mnkr, -18 mnkr exkl. finansiering via eget kapital. Kommungemensamma verksamheter och finansiering prognostiserar ett överskott på 80 mnkr, 74 mnkr exkl. finansiering via eget kapital. Där är det prognosen på försäljningar inom tomträtts- och exploateringsverksamheten som beräknas ge överskott.

En stor utmaning för flera verksamheter är kompetensförsörjningen. Det råder brist på utbildade undersköterskor, sjuksköterskor, socionomer och ingenjörer. Detta får stora konsekvenser i form av bristande kontinuitet, effektivitet och sänkt kvalitet.

Nettokostnadsutveckling

Prognosen visar på att verksamhetens nettokostnader uppgår till 7 952 mnkr. Exkluderas jämförelsestörande poster prognosticeras nettokostnaderna till 8 093 mnkr, vilket är en ökning med 655 mnkr eller 7,5 procent jämfört med 2016.

Genom att ställa verksamhetens nettokostnader i relation till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, ges en bild av hur kommunen finansierat sin verksamhet. Verksamhetens nettokostnader i prognosen utgör 99 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag 2017. Årets beräknade förbrukning av insatser finansierade med medel markerade i eget kapital och jämförelsestörande poster har exkluderats i nyckeltalet. Det innebär fortsatt stort behov av kostnadskontroll i verksamheten.

Skatteintäktsutveckling

Kommunen har budgeterat med en skatteintäktsutveckling motsvarande 3,8 procent jämfört med 2016. Prognosen för skatteintäkter och generella statsbidrag visar en utveckling på 4,7 procent, ett överskott på 76 mnkr. Där ökad sysselsättning gett bra tillväxt i skatteunderlaget i prognosen jämfört med den som var känd i samband med beslut om budget. En skatteintäktsutveckling som är lägre än nettokostnadsutvecklingen är inte hållbar på lång sikt.

Finansnetto

Kommunens nettointäkter från finansverksamheten var 146 mnkr under perioden januari–april år 2017. Helårsprognosen för finansnettot är 225 mnkr. Detta är 110 mnkr högre än budget och 127 mnkr högre än bokslut 2016. Det förbättrade finansnettot jämfört med budget beror främst på reavinster inom kapitalförvaltningen som uppgår till 77 mnkr till följd av fondbyte efter upphandling av globala aktiefonder. Kapitalförvaltningens marknadsvärde är 121 mnkr högre än bokfört värde. Kommunens finansverksamhet exklusive kapitalförvaltningen prognostiserar ett överskott mot budget på 1 mnkr.

Finansnetto, belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2016	2017p
Ränteintäkter	237	290	267	142	229
Räntekostnader	-153	-111	-56	-45	-4
Finansnetto	84	179	211	97	225

Soliditet

Soliditet beskriver kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och visar hur stor del av kommunens tillgångar som motsvaras av eget kapital. Ju högre soliditet, desto lägre skuldsättning har kommunen. Soliditeten uppgår 34 procent. Den finansiella samordningen i kommunkoncernen ökar balansomslutningen och minskar därmed soliditeten. Exkluderas kommunens in- och utlåning till koncernens bolag inom internbanken, så uppgår soliditeten till 77 procent (77 procent 2016). Det är denna soliditetsnivå som bör användas när Örebro jämförs med andra kommuner i Sverige. Kommungenomsnittet i Sverige ligger på cirka 46 procent. Kommunen har en stor del av sin pensionsskuld i form av en ansvarsförbindelse som inte redovisas bland andra skulder inom balansräkningen, i enlighet med den så kallade blandmodellen för redovisning av pensionsförpliktelser. Pensionsförpliktelsen uppgår till 3 092 mnkr. Om denna pensionsskuld medtas i beräkning av soliditeten, så sjunker soliditeten till 21 procent respektive 47 procent exklusive finansiell samordning. Kommungenomsnittet i Sverige ligger på cirka 22 procent.

Soliditet, procent	2013	2014	2015	2016	Delår 1 2017
Soliditet	39,3	32,8	33,2	34,5	34,0
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	15,4	14,4	18,3	20,8	20,8
Soliditet exkl. finansiell samordning	73,2	73,1	75,9	76,6	77,3
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse exkl. finansiell samordning	28,6	32,0	41,8	46,1	47,3

Investeringar

Kommunens investeringsprogram

Investeringsprogrammet beskriver vilka driftkostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna får oavsett finansieringsalternativ (egen finansiering eller externfinansiering/förhyrning). Efter bolagiseringen av kommunens rörelsefastigheter utförs nästan inga fastighetsinvesteringar i kommunens regi. Huvuddelen utförs istället av de kommunala bolagen Futurum, Örebroporten och ÖBO Omsorgsfastigheter.

Kommunens budgetram för investeringar uppgår till 1 290 mnkr medan prognosen för året uppgår till 957 mnkr. Detta innebär att prognosen för investeringar under 2017 är 333 mnkr lägre än budgeterat. Av investeringsbudgeten är 402 mnkr överförda från år 2016. Det outnyttjade investeringsutrymmet innebär att investeringarna inte bedöms genomföras i den takt som beslutats inom investeringsprogrammet för 2017. Totalt bedöms investeringarna inom investeringsprogrammet uppgå till 1960 mnkr (997 mnkr 2016) vilket är 237 mnkr lägre än beslutad budget.

Belopp i miljoner kronor	Urfall Delår 1 2017			Prognos 1 2017		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Prognos	Avvikelse
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	0,0	-13,5	-13,5	-55,7	-48,5	7,2
Trafik- och miljöinvesteringar	5,5	-29,0	-23,5	-509,1	-317,8	191,4
Inventarier	0,0	-23,6	-23,6	-238,0	-201,3	36,6
Förvärv av anläggningstillgång	0,0	-9,311	-9,311	-45,3	-45,3	0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	5,5	-75,5	-69,9	-848,1	-612,9	235,2
Taxefinansierade verksamheter	0,0	-65,6	-65,6	-441,8	-244,5	197,4
Exploateringsfastigheter	0,5	-14,6	-14,2	0,0	-100,0	-100,0
Kommunens investeringar	6,0	-155,7	-149,7	-1 289,9	-957,3	332,6
Futurum Fastigheter i Örebro AB	0,0	-336,0	-336,0	-704,8	-886,0	-181,2
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	0,0	-1,0	-1,0	-150,5	-50,0	100,5
Örebroporten Fastigheter AB	0,0	0,0	0,0	-52,0	-67,0	-15,0
Bolagens investeringar för skattefinansierad verksamhet	0,0	-337,0	-337,0	-907,3	-1 003,0	-95,7
Investeringsprogram	6,0	-492,7	-486,7	-2 197,2	-1 960,3	236,9
Örebrobostäder AB	0,0	-265,0	-265,0	-	-870,0	-
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	0,0	0,0	0,0	-	-19,0	-
ÖBO Husaren AB	0,0	-14,0	-14,0	-	-29,0	-
Västerporten Fastigheter AB	0,0	-6,0	-6,0	-	-67,0	-
Örebroporten Fastigheter AB	0,0	-26,0	-26,0	-	-149,0	-
Futurum Fastigheter i Örebro AB	0,0	-45,0	-45,0	-	-180,0	-
KumBro Vind AB*	0,0	0,0	0,0	-	-82,4	-
KumBro Stadsnät AB*	0,0	-7,2	-7,2	-	-26,4	-
Bolagens investeringar utanför investeringsprogrammet	0,0	-363,2	-363,2	0,0	-1 422,8	0,0
Koncernens investeringar	6,0	-855,9	-849,9	-2 197,2	-3 383,1	236,9

* Avser kommunens ägarandel av investeringen

Investeringar inom skattefinansierad verksamhet

De skattefinansierade investeringarna i kommunens regi prognosticeras till 613 mnkr (261 mnkr 2016) vilket är 235 mnkr lägre än beslutad budget. Bolagens investeringar för skattefinansierad verksamhet bedöms uppgå till 1003 mnkr (497 mnkr 2016) vilket är 96 mnkr högre än beslutad budget.

Ny- och ombyggnad av verksamhetsfastigheter

Inom programområde Social välfärds ny- och ombyggnationer utreds hantering av hus i enskilt läge varför inga investeringar hittills under året skett.

Inom kultur- och fritidsfastigheter pågår nu de sista av de planerade konstgräsplanerna att färdigställas. Trängens plan var klar i april, Lillån beräknas bli klar i juni och Mellringe i februari 2018. Arbetena i småbåtshamnen fortlöper enligt plan och macken beräknas vara i drift i slutet av juni. Garage i Ånnaboda för snökanoner kommer att färdigställas under året.

Trafik- och miljöinvesteringar

Under början av 2017 har rekrytering av vakanta tjänster inom stadsmiljö lett till en bättre balans i planeringen av investeringsobjekten. Det släpar dock fortfarande efter vilket gör att omsättningen av budgeterade investeringsmedel inte motsvarat den planerade takten.

Under 2017 har arbetet med att göra Örebro stadskärna mer attraktiv, tillgänglig och trygg fortsatt. Mikroparken vid Köpmangatan har färdigställts och arbete med fler mikroparker har påbörjats. Arbetet med stråket runt slottet fortsätter. Ett servicehus intill skateparken är under byggnation. Utveckling av stråket Resecentrum-city beräknas bli klart i juni 2017. Nedre delen av Stortorget är ombyggd och ett konstverk kommer på plats hösten 2017. För allmän plats runt kommande kulturkvarteret inklusive Vasaplatsen pågår planering. Projektet Vivallakullen går vidare mot genomförande bland annat genom investering i en ny lekplats och utegym. Planering pågår för investeringar vid Hedens vattenlandskap norr om Björkhaga. Planering för att påbörja projektering för Glanshammars torg sker under 2017. För Åstaden har arbetet med fiske- och solbryggor längs med Svartån vid Alnängarna fortsatt under de första månaderna av 2017. Promenadstråk vid Storängsviken, som en del av "Hemfjärden runt", startar i vår. Projektet Bro vid Strömsborg är under planering. Projektet samordnas med övriga åtgärder inom Karlsundsområdet.

Bland större investeringarna inom trafik kan nämnas omgestaltningen av Trädgårdsgatan och Alnängsgatan för vilken byggnation färdigställs under hösten. Även Skebäcksbrons breddning planeras starta i slutet av hösten när investeringarna med Rudbecksgatan och Trädgårdsgatan är färdigställda. Planering pågår även för omgestaltning från trafikleder till stadsgator av Hertig Karls Allé, Rudbecksgatan, Östra Bangatan samt mellan Almyplan och Hagmarksgatan. Arbetet med att öppna gator för biltrafik Boskärsgränd och Landstormsvägen planeras färdigställas under året. För postterminalen på Östra Bangatan fortsätter projektering, byggnationen beräknas vara klar under 2018.

Naturvården fortsätter arbetet med åtgärder som uppmuntrar och underlättar rekreation i natur- och kulturreservaten samt skapar förutsättningar för naturturism i kommunen.

Genomförandet av årets investeringar inom kulturmiljövården planeras vara färdiga mot slutet av året. De investeringar som planeras är renovering av en

stuga vid Karlslunds station samt renovering av svinhus och vagnbod vid Hagtorps gård.

Inom park- och gatuverksamheten har vi inte lyckats rekrytera ingenjörer i önskad takt. En effekt av detta är att verksamheten inte kunnat planera och projektera investeringar i den takt som budgeterats. En stor del av investeringarna kommer därför inte att kunna fullföljas under 2017 utan skjuts framåt i tiden såsom exempelvis konstruktionsbyggnader. Med anledning av uppmaningen att spara på vatten skjuts även investeringar i plaskdammar och trädplantering fram i tiden. De investeringar som genomförts är bland annat trästrandskoning efter Svartån, asfaltsunderhåll, LED-belysning, trafiksignalanläggningar, lekplatser samt ombyggnation av gator i samband med förnyelse av VA.

Förvärv av anläggningstillgångar

Anslaget för förvärv av fastigheter uppgår beräknas nyttjas under året. De största förvärven hittills i år är två fastigheter i Attersta.

Investeringar inom taxefinansierad verksamhet

Investeringstakten inom VA-verksamheten vad gäller förnyelse av det gamla ledningsnätet har ökat och prioritering mellan objekten har gjorts.

Investeringar inom exploateringsverksamheten

Utfallet vad gäller exploateringsinvesteringarna uppgår under första tertiet till 14 mnkr varav 8 mnkr avser bostäder och 6 mnkr avser verksamheter. Prognosen i dagsläget är att cirka 100 mnkr kommer investeras under 2017.

Flera större detaljplaner på kommunal mark har vunnit laga kraft. Detta kommer att märkas under 2017–2019 då gatubyggnation planeras i flertalet stora planområden. Dessa är Palmbohult, en del av Sörbyängen, Heden och även stora delar av Södra Ladugårdsängen. Utöver dessa finns utbyggnaden av infrastruktur till Elektroskandia, som är en av de enskilt största posterna under 2017.

Bolagens investeringar inom skattefinansierad verksamhet

Bolagens investeringar inom skattefinansierad verksamhet uppgår till 1003 mnkr, vilket är 96 mnkr högre än budget.

Huvuddelen utgörs av investeringar i verksamhetslokaler inom förskola och skola. Några av Futurum fastigheters större projekt är nybyggnation av Tybblelundsskolan, Änglandaskolan samt renovering av Gumeliusskolan

Bolagens investeringar utanför kommunens investeringsprogram

De majoritetsägda bolagen inom Örebro rådhuskoncern prognosticerar investeringar utanför kommunens investeringsprogram till 1423 mnkr. För de delägda bolagen motsvarar investeringsutgiften kommunens ägarandel.

Under perioden januari–april 2017 redovisar de majoritetsägda bolagen investeringar (exkl. aktier och andelar) på totalt 700 mnkr

Några av de större investeringarna i bolagen, både inom och utanför investeringsprogrammet:

- Örebrobostäder planerar fortsatta renoveringar i bland annat Vivalla 103 mnkr, Markbacken 54 mnkr och Tunnelgatan 65 mnkr. Några av bolagets nybyggnadsprojekt är kvarteret Mekanikern 71 mnkr, kvarteret Sågen 90 mnkr samt kvarteret Karmen 93 mnkr.
- ÖBO Omsorgsfastigheter beräknar att investera 49 mnkr i ett Vårdboende i Karlslund
- Västerporten fastigheter har en prognos på att investera 17 mnkr i Mötesplats Vivalla, 15 mnkr i Gastuben och 32 mnkr i Neutronen.
- Örebroporten Fastigheter planerar bland annat att investera 23 mnkr i Rudbeckskolan och 28 mnkr i en idrottshall i Tybblelund under 2017.
- Några av Futurum Fastigheters större projekt 2017 är nybyggnationen av Tybblelundsskolan 147 mnkr och Änglandaskolan 131 mnkr. Gumaelius skolan renoveras för 145 mnkr via 50/50 projektet och i Norrbyskolan investeras 119 mnkr. Bolaget ska även investera ytterligare 134 mnkr i 50/50 projekt under året.
- Kumbro Vind planerar investera 103 mnkr i Törsjö under 2017.

Koncernens samlade investeringar

Kommunkoncernens samlade investeringar bedöms uppgå till 3 383 mnkr. Örebro kommun har under flera år haft en stark befolkningstillväxt vilket har inneburit att investeringar i bostäder och verksamhetslokaler har legat på en hög nivå.

Kommunen har de senaste åren haft goda ekonomiska resultat som kunnat finansiera de skattefinansierade investeringarna, medan låneskulden har ökat i bolagen. Låneskulden inom koncernen kan relateras till bolagens tillgångar i fastigheter där marknadsvärdet har ökat mer än låneskulden under samma period.

Marknadsvärdet för fastighetsbeståndet i bolagen uppgick år 2016 till 31 382 mnkr. För 2017 görs marknadsvärdering vid årsbokslut.

RISK

Kommunens pensionskostnader och pensionsåtagande

Kommunens pensionsåtagande uppgår totalt till 3 565 mnkr, en ökning med 37 mnkr. Kommunens externa placeringar av pensionsmedel motsvarar 39 procent av pensionsåtagandet eller hela avsättningen till pensioner, och 29 procent av ansvarsförbindelsen.

Pensionskostnadernas andel av skatteintäkter kommer att öka de närmsta åren fram till 2020 för att därefter sjunka succesivt. Årets pensionskostnader uppgår till 133 mnkr vilket motsvaras av 4,9 procent av skatteintäkterna. Pensionsutbetalningarna kommer att öka och nå sin topp år 2030 vilket ökar likviditetsbelastningen de kommande åren.

Pensionsåtagande	2013	2014	2015	2016	Delår 1 2017
Avsatt till pensioner, mnkr	290	308	330	368	384
Löneskatt på avsättning till pensioner, mnkr	70	75	81	90	94
Ansvarsförbindelse, mnkr	2 816	2 691	2 600	2 471	2 488
Löneskatt på ansvarsförbindelsen, mnkr	683	653	631	599	604
Summa Pensionsåtagande	3 860	3 727	3 641	3 528	3 571
Extern placerade pensionsmedel (marknadsvärde), mnkr	1 209	1 330	1 318	1 339	1 384
Andel av pensionsåtagandet som täcks av placerade medel (mv), %	31	36	36	38	39
Andel av ansvarsförbindelsen som täcks av placerade medel (mv), %	24	28	28	29	29
Pensionskostnader (exkl. löneskatt), mnkr	307	315	348	346	133
Pensionskostnadernas andel av skatteintäkter, %	4,6	4,6	4,8	4,4	4,9
Pensionsutbetalningar ansvarsförbindelse, mnkr	127	126	129	114	55

Finansiering

All extern upplåning för kommunens majoritetsägda bolag samordnas av kommunens internbank. Internbanken ger i sin tur koncerninterna lån till bolagen. Bolagen ansvarar för ränteriskhanteringen. Syftet med den finansiella samordningen i koncernen är att skapa bättre förutsättningar för kreditanskaffning som ska leda till lägre räntenivå, minskad finansieringsrisk och en effektivare finansförvaltning. Kommunen samordnar in- och utbetalningar samt rörelsekrediter med kommunens bolag i ett gemensamt koncernkontosystem. Överskottlikviditeten placeras i en kort- och långfristig likviditetsförvaltning.

Den koncerngemensamma finanspolicyen som fastställts av Kommunfullmäktige sätter ramarna för den finansiella verksamheten i kommunen och bolagen. Kommunfullmäktige fastställer en låneram för koncernens upplåning och Kommunstyrelsen fastställer låneramar för bolagen. Internbankens finansieringskällor utgörs av Kommuninvest, Publika låneprogram, Europeiska investeringsbanken samt banklån. Kommunen har en hög kreditvärdighet. Kommunens kreditbetyg är fastställt till AA+ av ratinginstitutet Standard and Poor's, vilket är det näst högsta betyg man kan erhålla.

Internbankens utlåning till bolagen har ökat med 645 mnkr. Kommunen har sedan flera år tillbaka ingen låneskuld om man exkluderar lånen som vidareutlånas av internbanken, utan istället en finansiell nettotillgång. Kommunens nettotillgång har under året ökat med 309 mnkr och uppgår till 3 096 mnkr. Koncernens låneskuld har ökat med 710 mnkr sedan årsskiftet och uppgår till 13 833 mnkr. Inkluderas kommunens och bolagens likviditetsöverskott så har koncernens nettolåneskuld ökat med 305 mnkr sedan årsskiftet och uppgår till 10 539 mnkr.

Nettofillgång/nettoskuld	2013	2014	2015	2016	Delår 1 2017
Likviditet (exkl. pensionsmedelsplaceringar)	328	2 574	3 029	2 889	3 294
Långfristig likviditetsportfölj (mv)	0	1 852	1 897	1 985	2 257
Kortfristig likviditetsportfölj (mv)	0	400	475	576	451
Likvida medel kommunen	12	179	41	225	387
Likvida medel internbank	0	5	241	39	94
Kortfristig skuld till bolagen inom koncernkontot	316	138	376	64	104
Internbankens utlåning	8 699	9 776	11 584	12 212	12 857
Örebrobostäder	4 000	4 500	5 400	5 727	5 927
ÖBO husaren	0	0	200	280	290
ÖBO Omsorgsfastigheter	408	428	428	428	428
Västerporten	210	210	225	225	225
Örebroporten	2 388	2 588	2 813	2 663	2 663
Gustavsviks resorts	108	108	108	108	108
Futurum	1 585	1 805	2 125	2 389	2 824
Kumbro Vind	0	100	249	307	307
Kumbro Stadsnät	0	36	36	84	84
Internbankens inlåning	-6 420	-9 780	-11 825	-12 250	-12 950
Certifikatsprogram	-2 000	-2 460	-3 000	-3 200	-3 550
MTN-program	-3 020	-5 720	-5 925	-6 000	-6 350
Kommuninvest	-1 400	-1 400	-2 600	-2 450	-2 450
Banklån	0	-200	0	0	0
Europeiska investeringsbanken	0	0	-300	-600	-600
Nettofillgång(+)/nettoskuld (-)	2 291	2 431	2 413	2 787	3 096
Externa lån i koncernen utanför internbanken	-1 411	-1 266	-835	-873	-883
Örebro rådhus	-475	-475	-500	-500	-500
Örebrobostäder	-670	-500	0	-92	-92
Kumbro utveckling*	-29	-54	-54	-43	-43
Kumbro Stadsnät*	-168	-132	-132	-84	-84
Karlskoga biogas*	-25	-49	-49	-49	-59
Örebro läns flygplats*	-40	-48	-90	-98	-98
Örebro kommun	-5	-9	-10	-8	-8
Koncernens låneskuld	-7 831	-11 046	-12 660	-13 123	-13 833
Koncernens nettolåneskuld	-7 503	-8 473	-9 631	-10 234	-10 539
Borgensåtagande	1 292	1 308	874	820	828
-varav rådhuskoncernen (%)	96%	96%	94%	94%	95%
Borgensåtagande som infriats	0%	0%	0%	0%	0%

*avser kommunens andel av de delägda bolagens låneskuld

Kapitalförvaltning

Kommunens långsiktiga kapitalförvaltning är från och med år 2014 uppdelad på två förvaltningsområden, långfristig likviditetsförvaltning (start år 2014) och pensionsförvaltning (start år 2000). Syftet med den långfristiga likviditetsförvaltningen är att erhålla en god avkastning och skapa förutsättningar för att minska effekten av de likviditetsmässiga påfrestningar som kommer att följa av framtida åtagande. Syftet med pensionsförvaltningen är att skapa en långsiktig likviditetsreserv för kommunens framtida utbetalningar av pensionsåtaganden. Målet är att långsiktig värdesäkra kommunens pensionsskuld. Båda förvaltningsområdena följer samma placeringsreglemente och har samma långsiktiga avkastningsmål, 1,5 procent real årlig avkastning, enligt

Kommunfullmäktiges fastställda placeringspolicy. Placeringar sker i aktiefonder och räntefonder. Portföljerna är placerade med 64 procent i räntebärande värdepapper samt med 36 procent i svenska och globala aktiefonder.

Enligt kommunens placeringspolicy får andelen aktier variera mellan 0 och 40 procent med normalfördelningen 35 procent. Durationen i ränteförvaltningen får maximalt uppgå till 6 år och uppgår för närvarande till 2,8 år. Avkastningen i portföljerna under året uppgår till 3,4 procent vilket är 3,0 procent högre än avkastningsmålet och 0,6 procent högre än index. Pensionsförvaltningens avkastning under perioden 2000–2017 uppgår till 4,9 procent årligen vilket är 1,4 procent högre än avkastningsmålet.

Kapitalförvaltning	Pensionsmedelsförvaltning					Långfristig likviditetsförvaltning			
	2013	2014	2015	2016	Delår 1 2017	2014	2015	2016	Delår 1 2017
Marknadsvärde, andel %									
- Räntebärande värdepapper	72%	70%	72%	70%	63%	70%	72%	70%	63%
- Svenska aktier	16%	18%	14%	15%	19%	18%	14%	15%	19%
- Globala aktier	12%	12%	14%	15%	18%	12%	14%	14%	18%
- Likvida medel	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	15%	1%
Marknadsvärde, mnkr	1 209	1 330	1 318	1 339	1 384	1 852	1 897	1 985	2 257
Bokfört värde, mnkr	1 179	1 286	1 298	1 279	1 335	1 802	1 876	1 900	2 186
Insatt kapital, mnkr	726	703	659	619	619	1 800	1 800	1 800	2 000
Avkastning portfölj %	5,9%	10,6%	2,5%	4,7%	3,4%	4,7%	2,5%	4,7%	3,4%
Jämförelseindex, %	6,9%	10,8%	2,8%	5,9%	2,8%	5,0%	2,8%	5,9%	2,8%
Avkastningsmål enligt policy	2,5%	2,1%	1,0%	0,8%	0,4%	2,2%	1,0%	0,8%	0,4%
Duration, år	3,5	4,5	3,2	2,7	2,8	4,5	3,2	2,7	2,8
Resultat, mnkr	72	116	56	22	56	2	74	24	86
Realiserade vinster/förluster, mnkr	30	44	20	60	49	50	21	85	71

KONTROLL

Fördelning av budgetavvikelse

Örebro kommun upprättartvå delårsrapporter per år, den 30 april och den 31 augusti. Delårsrapporten i augusti utgör kommunens officiella delårsrapport som också granskas av stadsrevisionen. I delårsrapporterna görs även prognoser för utfallet på helåret. En förutsättning för en ekonomi i balans är en god budgetföljsamhet.

Fördelning av budgetavvikelse	Prognos 1
Nämndernas resultat	-4
- outnyttjade reserverade medel	51
Taxefinansierad verksamhet	-2
Kommungemensamt, finansiering och avskrivningar exklusiv e AFA och exploatering	32
Exploateringsverksamheten	50
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	76,4
Finansnetto	110
Budgetavvikelse	263
Årets resultat	432
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	353

4 Prognoser i kommunens nämnder

4.1 Programområde Barn och utbildning

4.1.1 Ekonomisk prognos

Programområde Barn och utbildning har till och med april månad förbrukat 35,2 procent av tilldelad budgetram vilket kan jämföras med riktvärdet på 37,0 procent. Programområde Barn och utbildning prognostiserar ett samlat överskott på totalt 20,0 mnkr. En förbättrad prognos på motsvarande 14 mnkr förbättrar programområdets resultat och det förklaras av att det finns visst utrymme i nämndernas planeringsreserver för ytterligare satsningar under året. Inom alla verksamheter har enheterna varit försiktiga i sina prognoser, antalet barn och elever kommer att öka under hösten vilket leder till att förskolan och skolan kan optimera verksamheten under hösten, intraprenaderna bedöms leverera större överskott samt att det saknas åtgärder till viss del i driftsnämndernas prognostiserade resultat för året. Det prognostiserade resultatet exklusive AFA-medel och intraprenadernas resultat visar ett överskott på 1,5 mnkr.

Det ekonomiska resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt, med ett överskott på totalt 12,6 mnkr. Det innebär att intraprenaderna kommer att använda det överförda resultatet i verksamheten under året i både förskola och grundskola.

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2017 uppgår till 94,2 mnkr och bedömningen är att hela investeringsutrymmet kommer att förbrukas under året.

Förskolenämnden prognostiserar ett överskott på totalt 4,0 mnkr. Av överskottet hänförs 2,9 mnkr till intraprenaderna. Det innebär att Förskolenämnden exklusive intraprenaderna prognostiserar ett överskott på 1,1 mnkr. Barnantalet ökar under våren jämfört med oktober och även under hösten förväntas ett ökat antal barn jämfört med 2016. Det innebär en förväntad ramjustering på 14,9 mnkr.

Grundskolenämnden prognostiserar ett överskott på 0,3 mnkr. Av överskottet hänförs 9,7 mnkr till intraprenaderna. Det innebär att Grundskolenämnden exklusive intraprenaderna prognostiserar ett underskott på 9,4 mnkr. Antalet elever ökade marginellt under våren jämfört med oktober 2017 men bedöms öka mer under hösten. Det innebär en förväntad ramjustering på 15,2 mnkr.

Gymnasienämndens prognostiserar ett underskott på 19,7 mnkr. I bedömningen ingår 9,0 mnkr för personal i omställning. Samtliga skolor prognostiserar underskott för året. I det prognostiserade resultatet ingår en ökning med 153 elever under hösten och en ramförstärkning på 3,5 mnkr. Gymnasienämnden är i ett svårt ekonomiskt läge som innebär att skolorna inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Ett analys- och förändringsarbete pågår med åtgärder på kort- och långsikt för en ekonomi i balans. Exempel på åtgärder är förändring av 1:1 satsningen, stängning av inriktningar på program, översyn av tjänsteplanering och ett förstärkt arbete kring internbudget och stöd i ekonomiarbete till rektorer.

Programnämnd barn och utbildning prognostiserar ett överskott på 35,4 mnkr. Resultatet exklusive AFA-medel och statsbidrag för reformer uppgår till ett överskott på 26,5 mnkr. Det finns ett antal osäkerhetsfaktorer som kan påverka resultatet under året. En osäkerhetsfaktor är den interkommunala debiteringen, där det saknas intäkter för barn och elever från andra kommuner och det saknas också interkommunala kostnader för barn och elever som väljer att gå i förskolor och skolor utanför Örebro kommun. Det prognosticerade resultatet för Myndighetsavdelningen, Centralt skol- och välfärdsstöd och Upphandling och uppföljning är ett samlat överskott på totalt 2,0 mnkr. Det beror på att Centralt skol- och välfärdsstöd inte får helårseffekt på nyanställningar som gjorts inom Perrongen.

Arbetet med ”Topp 25 år 2025” pågår. Den nuvarande prognostiserade kostnaden bedöms till 10,0 mnkr vilket innebär ett överskott på 18 mnkr. Fler satsningar kan komma att göras under året som då påverkar resultatet. En del av satsningarna får inte helårseffekt förrän 2018.

Totalt bedöms ekonomin som god inom programområdet men en förbättring krävs inom Gymnasienämnden. Effektiviseringskravet 2017 uppgår till 16,9 mnkr vilket innebär att programområdet har inom sitt utvecklingsarbete att ompröva verksamheten för att uppnå en kostnadseffektivitet. Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter. Samtliga verksamheter omfattas av effektiviseringskravet. Effektiviseringsuppdraget klaras inte fullt ut inom programområdet då Gymnasienämnden prognostiserar ett underskott.

4.1.2 Framåtblick

Programområdet står inför stora utmaningar de kommande åren. Arbetet mot en ekonomi i balans för programområdet behöver fortsätta, framförallt inom Gymnasienämnden. Det kommer att krävas åtgärder både på kort och lång sikt. Arbete med resursfördelningsmodeller är ett kontinuerligt arbete inom programområdet.

En av de största utmaningarna är den framtida kompetensförsörjningen framåt för att möta de stora barn- och elevkullarna. Redan idag är det svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper och det innebär arbete med att både behålla personal samtidigt som vi rekryterar personal. Vi kommer att behöva samarbeta med andra för att hitta nya och framgångsrika sätt att rekrytera. Arbetet för att bredda kompetensförsörjningen innebär att vi behöver se på vem och vilka vi rekryterar på ett annat sätt än vi gör i dag.

Arbetet med ”Topp 25 år 2025” pågår med bland annat dialogmöten. En strategi kommer att beslutas av Programnämnd barn och utbildning i maj och projektplan är under framtagande. Under våren har det fattats beslut om ett antal satsningar och fler satsningar kommer att komma under året. Målsättningen är att år 2025 ska Örebro kommun vara topp 25 i Sverige. Örebro ska vara en skolkommun i framkant där människor väljer leva och bo just för att skolan här ger barn och unga de bästa förutsättningarna för framtiden.

Den största skyddsfaktorn för ungdomar är en avslutad gymnasieskola. Arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret ska förstärkas med arbetsmarknadsinsatser, möjlighet till utbildning på flera sätt och under längre tid än vad gymnasieskolan kan erbjuda. Målet måste vara att den som lämnar gymnasieskolan ska göra det till arbete eller vidare studier oavsett betygsresultat.

Arbetet med språkutvecklande arbetssätt ska fortsätta och utvecklas. Detsamma gäller arbete för att öka likvärdigheten för eleverna. Utbildning i bedömning för och av lärande är del i detta. Skillnaderna i resultat är stora både mellan och inom skolenheterna.

Antalet nyanlända kommer att vara fortsatt stort. Utveckling av mottagandet och säkerställandet av utredning och snabb skolplacering ska säkerställas. Modersmål och studiehandledning är viktig för elevernas resultat och detta arbete ska fortsätta att utvecklas.

Arbetet med en effektivare lokalförsörjningsprocess fortsätter. Nya lokaler behöver skapas samtidigt som flera befintliga lokaler behöver genomgå upprustning. Stor flexibilitet krävs av verksamheten för att hantera detta. Det är också viktigt att utveckla samarbetet med programområde Samhällsbyggnad och det kommunala fastighetsbolaget Futurum fastigheter AB. Här har flera viktiga steg tagits och en god grund för framtiden finns även om utmaningen och ansträngningen kring lokalförsörjningen kommer att vara enormt stor de kommande åren.

Sammanfattningsvis finns goda förutsättningar för att lyckas med alla utmaningar. Med siktet inställt på framtiden och en vilja att lyckas kommer Örebros samlade skolverksamhet att stå som garant för en del i att utveckla ett långsiktigt och hållbart samhälle. Ett samhälle där alla har en plats och en tillhörighet och som fortsätter bidra ytterligare till framtidens framtid. Vi måste våga tro på att alla kommer att lyckas.

4.2 Programområde Samhällsbyggnad

4.2.1 Ekonomisk prognos

Programområde samhällsbyggnad prognostiserar ett underskott på 7,2 mnkr för 2017, men sammantaget klarar de flesta verksamheter en budget i balans.

Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader inom färdtjänsten, som ligger utanför programområdets kontroll.

Den taxefinansierade verksamheten inklusive fordonsgasen prognostiserar ett negativt resultat på 3,7 mnkr varav 0,7 mnkr avser fordonsgasen. VA minskar därmed sin skuld till abonnenterna med 1,5 mnkr och Avfall minskar det egna kapitalet med 1,5 mnkr. Underskottet avseende fordonsgasen förväntas kompenseras i samband med årsbokslutet.

Samtliga nämnder inom programområdet bedömer att de klarar av både det generella effektiviseringskravet och övriga effektiviseringsuppdrag.

En stor utmaning för programområdet är rekrytering av ingenjörer, åtgärder görs men det är hög konkurrens kring denna kompetens. Effekten av svårigheten att rekrytera märks vad gäller genomförandet av investeringarna. Inom flera verksamhetsområden har investeringar fått skjutas på framtiden på grund av vakanser. Av totalt investeringsanslag på 1 103,6 mnkr prognostiseras 707,3 mnkr, cirka 64 procent, att nyttjas under året. Detta beror till stor del dels på att Tekniska nämnden har vakanta tjänster för planering och projektering vilket inneburit att projekt har blivit försenade/uppskjutna samt att flera stora projekt inom trafik sträcker sig över årsskiftet.

Byggnadsnämnden redovisar i prognos en budget i balans. Utfallet under första tertialet är högt inom detaljplan och detta beror i huvudsak på lägre intäkter än budgeterat, men detta förväntas att tas igen under året under förutsättning att detaljplaner vinner laga kraft enligt beräknad tidplan.

Fritidsnämnden prognostiserar ett överskott på 2,7 mnkr, men huvuddelen av överskottet beror dels på att nämnden under 2017 är överkompenserade med 1,0 mnkr avseende Ånnaboda samt att det riktade effektiviseringsuppdraget ”hyror för idrottslokaler ska belasta alla skolor lika” beräknas ge högre intäkter på cirka 1,0 mnkr. Inom nämnden finns ett underskott på 1,2 mnkr vad gäller Örebrobaden och Föreningsenheten, men detta täcks upp av överskott inom Idrottsenheten. Underskottet inom baden beror på att verksamheten till stor del finansieras av externa intäkter från gymverksamhet vilket innebär en känslighet för trender inom området, men årets första fyra månader visar på en ökning vad gäller antal besökare till baden.

Kulturnämnden redovisar i prognos 1 ett underskott på 1,9 mnkr vilket i huvudsak beror på att Open Art prognostiseras göra ett underskott på 2,1 mnkr samt att ett överskott beräknas vad gäller uthyrning av lokaler. Orsaken till att Open Art beräknas kosta mer beror på att tidigare temporära lösningar inte längre är möjliga då verksamheten nu är en del i Kultur- och fritidsförvaltningen. Detta innebär att kostnaderna för lokaler, material och personal ökar. Arbetet med sponsorer och bidrag är dock inte avslutat ännu vilket innebär en osäkerhet i

prognosen. Kommunstyrelsen har beslutat om en förlustgaranti för Open Art på 2,4 mnkr (Ks 136/2017).

Miljönämnden redovisar i prognos 1 ett överskott på 0,6 mnkr och detta beror i huvudsak på högre intäkter än budgeterat inom Livsmedelsenheten

Den skattefinansierade verksamheten inom Tekniska nämnden prognostiserar ett överskott på 3,8 mnkr vilket beror på att samtliga verksamheter beräknas göra överskott utom vinterväghållningen som beräknas bli 1 mnkr dyrare än budget. Detta underskott förväntas kompenseras i samband med årsbokslutet.

Överskotten beror i huvudsak på lägre personalkostnader på grund av svårigheter att rekrytera ingenjörer samt överskott inom fordonsverksamheten.

Fordonsverksamhetens överskott beräknas till 2,8 mnkr och består dels av högre intäkter än budgeterat, men även på bedömd reavinst vid försäljning av fordon som inte längre ska nyttjas i kommunal verksamhet. Även parkeringsintäkterna bidrar till överskottet då dessa ökar i takt med utökning av parkeringsområden.

Årets ekonomiska resultat för Programnämnd samhällsbyggnads egna verksamheter beräknas i prognos 1 till ett underskott på 12,4 mnkr och detta beror i huvudsak på att färdtjänstkostnaderna inom kollektivtrafiken beräknas överskrida budget med 14,2 mnkr, men även inom flextrafiken prognostiseras ett underskott på 0,3 mnkr. Övriga avvikelser härrör från Stadsbyggnad med 1,2 mnkr i överskott vilket beror på personalvakanser samt 0,8 mnkr i reavinst markreserven. Förvaltningen jobbar intensivt och målmedvetet med att Region Örebro Län ska få bättre kostnadskontroll vad gäller färdtjänstverksamheten. En handlingsplan för minskade kostnader ska vara klar under oktober 2017.

4.2.2 Framåtblick

Örebrons folkmängd fortsätter öka och prognosen visar att antalet örebroare kommer uppgå till 163 000 år 2025. Inte sedan 60-talet har Örebro kommun stått inför den tillväxt vi nu ser. Även om resultatet visar att verksamheten mer än väntat klarar målet 3 000 nya bostäder inom mandatperioden medför den växande staden att behovet kommer vara ännu större och att ett socialt hållbart byggande blir allt mer i fokus. Några byggstenar är fortsatt viktigare än andra, även om steg tagits utifrån de utmaningar som fastställdes i verksamhetsplanen.

Kompetensförsörjning

Kapacitet och kompetens i form av medarbetare, upphandlade konsulter och entreprenörer är avgörande för att klara av den volymökning av bl.a. infrastrukturförsörjning som vi ser under åren som kommer. Att rekrytera rätt kompetens är en förutsättning för att klara verksamheten, konsekvenserna av vakanser märks bland annat inom VA-verksamheten vilket i sin tur påverkar andra verksamheter.

Digitalisering

Örebro kommun har nyligen antagit en digitaliseringsstrategi och en särskild satsning om 200 mnkr är initierad för digitala förflyttningar. En organisation är under uppbyggnad för att hantera pågående digitaliseringsåtgärder och önskvärda satsningar framåt. Förvaltningarna genomgår under våren workshops för att föra

diskussioner om digitala lösningar för att effektivisera verksamheten. Förvaltningscheferna och programdirektör för dialog om programgemensamma lösningar och idéer. Den kommande flytten till Citypassagen och allt vad det innebär i form av effektivare arbetssätt och en helt ny teknik utgör en viktig del av programområdets förflyttning när det gäller digitalisering.

Kompensation för ökade driftkostnader i och med den växande staden

Driften av den växande staden kompenseras inte programområdet för i den utsträckning som krävs, då en resursfördelningsmodell saknas. Detta medför ständiga effektiviseringskrav, utöver det generella effektiviseringskravet, för alla verksamheter. Framöver behöver tydligare prioriteringar göras för vilken verksamhet som ska bedrivas. Frågan om kompensation för driften i och med den växande staden är alltid aktuell och kommer särskilt upp i de beredningar som pågår inom budgetprocessen inför 2018.

4.3 Programområde Social välfärd

4.3.1 Ekonomisk prognos

Programområde Social välfärd prognosticerar ett samlat budgetunderskott på 17,1 mnkr för helåret 2017, vilket främst förklaras av underskott inom den kommunala hemvården. Den totala nettokostnaden uppgår till 2 941,3 mnkr. Intraprenadernas utfall utgör 9,1 mnkr av resultatet. Nettokostnadsökningen är 4,2 procent, för att klara en långsiktigt god hushållning behöver åtgärder och effektiviseringar verkställas.

Prognosen för den kommunala hemvården visar ett underskott på 46,5 mnkr. Vård- och omsorgsnämnd öster har inkommit med en handling (Vö 375/2016) för att beskriva att nämnden inte bedöms klara en budget i balans 2017 trots vidtagna åtgärder. Hemvården visar effektiviseringar på 6,9 mnkr 2017 (17,4 mnkr exklusive omställningsbudget) men läget försvåras av att marknadsandelarna kontinuerligt minskas samtidigt som omställningsbudgeten har reducerats med 10,5 mnkr. En utredning av den kommunala hemvården genomförs under våren och ska vara klar i början av juni. Besluts- och planeringsprocessen spelar en viktig roll och preliminära resultat visar att Örebro kommun har svårt att efterleva detta. Att kunna bedöma individens aktuella behov utifrån det beviljade beslutet och att sedan bemanna för och utföra den tiden är en nyckelfaktor. Denna anpassning har inte den kommunala utföraren klarat vilket bidrar till att andel utförd tid av arbetstiden är för låg. Andelen externa utförare inom omvårdnad ökar kontinuerligt och utgör nu cirka 35 procent av den totalt utförda tiden vilket bidrar till volymutveckling. Programnämnden fortsätter med flertalet åtgärder för att dämpa kostnadsutveckling och för att säkra lika villkor för samtliga utförare. Nya riktlinjer för biståndsbedömningen beslutas i programnämnden i juni, vilket kommer bidra till att förbättra och stödja handläggningen.

Med undantag för vård- och omsorgsnämnderna klarar nämnderna inom programområdet en budget i balans eller överskott. Verksamheterna arbetar med effektiviseringar utifrån uppdrag och effektiviseringskrav och anpassningar till volymökningar och lagkrav. Kompetensförsörjningen påverkar, flera yrkeskategorier är svåra att rekrytera. Sammantaget bedöms inte alla nämnder klara sina omprövningskrav.

Den intäktsfinansierade verksamheten ensamkommande barn och unga får nya ersättningsregler från halvårsskiftet 2017 vilket påverkar överförmyndare och socialtjänst. Extra omställningsmedel krävs för att klara kostnadsnivåerna. Kommunstyrelsen beslutar enligt förslag om fördelning av intäkter som kompensation till programområdet med 22,1 mnkr för 2017. I summan ingår även kompensation för vissa satsningar. Behovet av omställning väntas kvarstå även 2018–2019.

Vård- och omsorgsnämnderna visar sammantaget ett underskott på 46,2 mnkr inklusive intraprenadernas resultat. Utfallet är en försämring med cirka 18 mnkr jämfört med 2016. Trots att det ekonomiska resultatet för hemvården mellan 2016–2017 har förbättrats med 23,2 mnkr (inklusive omställningsbudget och 49,5 mnkr exklusive omställningsbudget) visar prognosen för hemvården ett

underskott på 46,5 mnkr. Marknadsandelarna minskar kontinuerligt för hemvården och den intäktsfinansierade verksamheten kräver en organisation som är mycket flexibel och anpassad till förutsättningarna vilket kräver ett omfattande förändringsarbete. Inom både hemvård och vård- och omsorgsboende finns rekryteringssvårigheter för både undersköterskor och sjuksköterskor vilket påverkar kostnadsutvecklingen. Vård- och omsorgsboendena redovisar ett resultat på 1,5 mnkr inklusive intraprenadernas överförda utfall där intraprenadernas överförda resultat bedöms minska från 11,3 mnkr till 4,1 mnkr.

Socialnämnderna prognosticerar ett överskott på cirka 7,9 mnkr. Överskottet beror på vakanser av personal samt att externa köp visar lägre kostnader än förväntat. Påbörjade utredningar årets fyra första månader visar en svag ökning totalt, barn och unga ökar samtidigt som vuxna minskar. Externa köp visar ett överskott mot budget med 6 mnkr för båda nämnderna. Inflödet av nya ärenden som påverkar kostnaderna för olika insatser som t.ex. externa köp är svåra att påverka för socialnämnderna. Ett nytt myndighetskontor har öppnats i Vivalla under senhöst 2016. Den geografiska närheten möjliggör ett nära arbetssätt vilket är stödjande för de familjer som verksamheten möter. Verksamheten är 2017 finansierad med tillfälliga medel och ett ställningstagande behövs kring fortsatt finansiering inför budget 2018.

Nämnden för funktionshindrade prognosticerar ett större överskott på 14,2 mnkr inklusive intraprenadens resultat på 5 mnkr. Verksamheten grupp- och servicebostad har infört en ny resursfördelningsmodell och arbetar med ett tre-årigt effektiviseringsuppdrag vilket bedöms ge cirka 4,1 mnkr effekt redan 2017. Personlig assistans visar ett underskott på 1,9 mnkr och en utredning kommer under hösten genomföras för att identifiera orsaker till underskotten och hitta förslag till åtgärder.

Överförmyndarnämnden bedöms nå en budget i balans.

Programnämnden redovisar ett överskott på 7,0 mnkr inklusive AFA-medel. Köp av verksamhet, främst omvårdnads- och serviceinsatser, redovisar en budget i balans vilket är en förbättring jämfört med avvikelse mot budget 2016 som visade underskott på 22,5 mnkr. Flertalet åtgärder enligt åtgärdsplan 2016 är verkställda och har bidragit med goda effekter, som exempelvis införande av Tes-mobil för samtliga utförare samt förbud mot anhörganställningar. Åtgärdsarbetet fortsätter under 2017 där stort fokus läggs på en utökad kontrollfunktion.

4.3.2 Framåtblick

Ekonomi i balans

Programområdet står inför stora utmaningar kommande år. Arbetet mot en ekonomi i balans för programområdet behöver fortsätta, framförallt för den kommunala hemvården. Under 2016 har många åtgärder pågått, både för program- och driftsnämnds nivå och preliminära resultat för RS (räkenskapssammandraget) visar att kostnaderna för ordinarie boende nu minskar. Kostnadsnivån är fortfarande för hög mot jämförbara kommuner vilket gör att arbetet måste fortsätta, inte minst med tanke på den demografiska utvecklingen framöver.

Utvecklingsarbeten

Mer långsiktiga utvecklingsarbeten pågår. Ett strategiarbete för Sveriges bästa äldreomsorg pågår, arbetet ska utmynna i en äldreomsorgsplan. En strategi för ett rehabiliterande arbetssätt har utformats och har antagits av Kommunstyrelsen under februari 2017. Utvecklingsarbetet omfattar målgrupperna inom vård och omsorg samt funktionshindrade. Främsta syftet är att öka insatsernas kvalitet samt att öka individernas möjlighet att leva ett självständigt liv på hens villkor. Införandet av ett rehabiliterande arbetssätt bedöms även utifrån ett längre perspektiv vara kostnadseffektivt.

För att programområde Social välfärd ska klara framtidens utmaningar med ökade volymer hos samtliga aktuella målgrupper krävs förändrade arbetssätt. Inom ramen för Gränslöst samarbete planeras för start av ett mobilt team tillsammans med Region Örebro län. Målgruppen är multisjuka äldre med hög vårdkonsumtion. Arbetet har dock försenats på grund av svårigheter att rekrytera en geriatriker till teamet. Flera digitala satsningar är under införande eller utreds, som exempel kan nämnas tillsyn via länk och digital läkemedelssigntering. Ett omfattande arbete med ett breddinförande av nyckelfri hemtjänst pågår. Implementering av olika former av digitala lösningar ska ses som en stor möjlighet för samtliga verksamheter inom samtliga verksamheter.

Kompetensförsörjning

En stor utmaning för programområdet är kompetensförsörjningen. Det råder idag brist på sjuksköterskor, socionomer och kockar. Vidare upplever verksamheterna allt större problem med rekrytering av arbetsterapeuter och undersköterskor. Säkerställandet av att verksamheterna nyttjar kompetensen på ett fördelaktigt sätt kommer bli allt mer centralt framöver. Arbetsuppgifter som exempelvis inte kräver akademisk examen kan med fördel utföras av andra yrkeskategorier.

Lagförändringar och utredningar

Flera nya lagförändringar kommer påverka programområdet framöver.

4.4 Kommunstyrelsens egen verksamhet

4.4.1 Ekonomisk prognos

Kommunstyrelseförvaltningens budgetram för 2017 och 2016 har förändrats med ett effektiviseringskrav motsvarande totalt cirka 17,3 mnkr. Årets första fyra månader har präglats av intensivt arbete med att utforma internbudgeten på detaljnivå, samtidigt har diskussioner förts hur det riktade effektiviseringskravet mot budgetram om sammantaget cirka 13 mkr ska genomföras.

Effektiviseringskravet riktar sig inte till den del av förvaltningen som är finansierad av annan nämnd, det vill säga Myndighet, Centralt skol- och välfärdsstöd, Upphandling och uppföljning och Överförmyndaren.

Inom förvaltningen pågår omflyttningar av verksamheter, vilket påverkar ekonomin vad gäller bland annat lokalkostnader. Verksamheterna måste betala den gamla hyran likväl som den nya, om det inte finns ny hyresgäst som övertar den gamla hyran. Någon särskild flyttbudget finns inte.

Prognosen för Kommunstyrelseförvaltningen är underskott om cirka 7,5 mkr. I föregående månadsprognos beräknades resultatet till ett underskott om cirka 12 mkr. Förändringen beror bland annat på att vissa kostnader kan finansieras med överfört resultat från 2016 samt via andra medel. Vidare ger vakanta tjänster ett överskott eftersom vakanserna budgeteras för helår men kostnaderna uppgår inte till budgeterad nivå. Planeringsreserven är negativ och innehåller ett flertal poster som förvaltningen måste budgetera för, så att budget ryms inom tilldelad budgetram. Posterna består av årets löneökningar, överfört resultat från år 2016, tilläggsanslag som ännu inte lagts ut på verksamhet, effektiviseringskrav och avstämningar. Posterna förändras under året i takt med att medel eller reduceringskrav budgeteras ut på verksamhet istället för planeringsreserven.

Politisk kommunledning beräknas hålla budget. Kommungemensamma verksamheter visar ett underskott och utredning sker till Delårsrapport med prognos 2, då det befaras att en del större fakturor inte bokförts korrekt vilket påverkar resultatet. Lokalförsörjningsavdelningen räknar sammantaget med att klara budgeterat överskott på 1,7 mnkr.

Investeringar på inventarier och fastigheter beräknas åtgå enligt investeringsanslag förutom digitalisering där överskott om 5 mnkr lämnas.

4.4.2 Framåtblick

Förvaltningsorganisationen utvecklas med effektivitet och värdeskapande som ledord. Under 2017 ska kostnadsramen minska med cirka 13 mnkr – en stor utmaning då kommunen växer kraftigt. Fokus ligger i att hitta ytterligare effektiviseringar och samtidigt säkerställa leverans av de tjänster och det stöd som både politik och verksamheter samt medborgare och näringsliv efterfrågar.

Digitalisering ger möjlighet till förändrade arbetssätt och därigenom minskade verksamhetskostnader. Initialt krävs dock investeringar i form av konsultinsatser och metodutveckling, vilket sker inom pågående satsningar. Utvecklingen mot e-samhället och hantering av information kräver en omfattande omställning av nuvarande verksamhet utifrån kopplingen till samhällets och medborgarnas krav på tillgänglig information och digitala tjänster. Detta är för Kommunstyrelseförvaltningen både en möjlighet och en utmaning.

4.5 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

4.5.1 Ekonomisk prognos

Nämnden har ett fortsatt stabilt ekonomiskt läge. Detta skapar goda förutsättningar för ett fortsatt och långsiktigt hållbart utvecklingsarbete. Prognosen visar på ett överskott med 9,3 mnkr jämförelse med budget och 6 procent nettokostnadsökning mellan åren 2016–2017.

Försörjningsstöd prognostiserar överskott med 265 000 kr. Antalet unika hushåll har minskat det första kvartalet med 4 procent, ungdomar har minskat med 10 procent och barnfamiljer har minskat med 6 procent i jämförelse med samma period föregående år. Arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar överskott med 6,3 mnkr. För arbetsmarknadsåtgärden Komjobb 25–64 år ligger det prognostiserade utfallet, 170 platser, i nivå än budget. Komjobb har en positiv effekt på försörjningsstödsutbetalningarna, då brukare i hög grad kommer från försörjningsstöd och börjar Komjobb. För Komjobb 18–24 år prognostiseras antalet till 15 årsplatser vilket är lägre än budget, för Komjobb funktionsnedsatta prognostiseras inte att nå full volym, 30 årsplatser och för Komjobb, nyanlända prognostiseras volymen på 75 årsplatser att nås fullt ut. Vuxenutbildningen prognostiserar överskott med 2,9 mnkr. Det är framförallt Intraprenaden Komvux som bidrar till överskottet med 2,4 mnkr. Intraprenaden fick med överfört resultat från 2016 till 2017 motsvarande 4,2 mnkr. Cityakademien prognostiserar överskott med 0,9 mnkr det är framförallt lägre personalkostnader som bidrar till det.

Nämndens effektiviseringskrav uppgår till 2,6 mnkr och prognostiseras uppnås. Nämndens planeringsreserv och överfört resultat uppgår till 3,8 mnkr och prognostiseras förbrukas under året för ett antal insatser och projekt.

Nämndens budget för inventarieinvesteringar 3,5 mnkr prognostiseras till underskott med 1,0 mnkr vilket beror på behov av inköp av inventarier till Campus Risbergsska.

4.5.2 Framåtblick

Integrationen är den största utmaningen kommunen har, så även nämnden. Kravet på bostättning ökar och kommer att ställa stora krav på hur vi ska få fram bostäder. Kanske är det i framtiden inte främst tillgången till en bostad utan kostnaden för dessa som kommer att bli den svåraste nöten att knäcka. Samarbetet med Avdelning lokalförsörjning och service, programområde Samhällsbyggnad, ÖBO, de privata fastighetsägarna m fl. måste säkerställas liksom otraditionella och nya lösningar på bostadsanskaffningen. Under årets första månader har fler bostäder än någonsin anvisats från privata fastighetsägare vilket är en väldigt positiv utveckling. Detta speglar också det goda samarbete som finns mellan kommunens olika delar. Detta ska vi fortsätta att ta fasta på. Den andra delen av integration handlar om utbildning, arbete och inkludering. Här behöver människors kompetens och erfarenheter bättre tillvaratas. Matchning mot arbetsmarknaden förbättras och samarbetet med arbetsgivare ytterligare utvecklas. Här kommer samarbete att byggas med Näringslivsavdelningen i syfte att knyta samman arbetsmarknadsinsatser och kompetensförsörjningsinsatser med näringslivet på ett ännu bättre sätt.

Arbetsmarknadskunskap, fler studie- och yrkesvägledarresurser och samarbete med externa partners som jobbar med matchning och validering mellan individ och arbetsgivare ska utvecklas.

Långtidsberoendet på försörjningsstöd är ett fortsatt bekymmer som vi delar med riket som helhet. Kompletterande insatser tillförs för att möta denna målgrupp som exempelvis språkverkstad, Stadsmissionens insatser och samarbete med organisationen Re:form. Ett samarbete med Örebro Universitet kommer att skapa ytterligare kunskap om långtidsberoendets orsaker och verkan samt om effekterna av insatserna.

Campus Risbergska kommer till hösten att stå klart och arbetet med att marknadsföra och utveckla platsen kan på allvar ta sin början. Här ska all vuxenutbildning finnas på en plats. Här ska det finnas allt från möjlighet till studie och yrkesvägledning till möte med yrkesutbildningsaktörer, Arbetsförmedling och företag med behov av att rekrytera. Det uppsökande arbetet ska också stärkas främst mot den målgrupp som har behov av särskild utbildning för vuxna. Här kommer en spännande utveckling att kunna äga rum med en mångfald av verksamhet och utförare. Här ska ges möjlighet för alla att lyckas.

Nämnden måste uthålligt fortsätta sitt framåtsyftande arbete med tydligt fokus på att alla ska ges möjlighet att arbeta hundra procent av sin förmåga, ges möjlighet att försörja sig själv och skapa sig en framtid i vår kommun.

4.6 Landsbygdsnämnden

4.6.1 Ekonomisk prognos

Landsbygdsnämnden har en total budgetram på 5,26 mnkr och har till och med april förbrukat 23 procent av budgetramen. Nämnden prognostiserar för 2017 en budget i balans.

Nämnden har fram till april månads slut beviljat och betalat ut en betydligt större del av den budgetpost som avsatts för bidrag till landsbygdsutveckling, i jämförelse med samma tidsperiod år 2016. Detta tyder på att nämndens arbete och nämndens möjligheter att ge stöd vad det gäller landsbygdsutveckling har uppmärksamats i högre grad på kommunens landsbygd.

4.6.2 Framåtblick

Kommunfullmäktige fattade i april 2017 beslut om att anta ett Landsbygdsprogram för Örebro kommun. Detta innebär att nämnden kommer att ägna mycket tid och energi till implementering och uppföljning av programmet. Nämnden kommer fortsätta arbeta med att införa de kvalitetshöjande åtgärder för medborgardialog som har arbetats fram. Nämnden fortsätter att följa utbyggnaden av bredband på landsbygden.

4.7 Valnämnden

Valnämnden beräknas hålla budgetram.

4.8 Stadsrevisionen

Stadsrevisionen beräknas hålla budgetram.

5 Resultat och prognos i Rådhuskoncernen

5.1 Periodens resultat och årets prognos

5.1.1 Prognos Örebro Rådhus AB

Resultatet för moderbolaget Örebro Rådhus AB beräknas för helåret 2017 uppgå till -11,0 mnkr om utdelning till och utdelning från bolaget inte tas med. Detta är 0,3 mnkr bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen förklaras av att räntekostnaderna för moderbolagets långfristiga lån beräknas att bli 0,3 mnkr lägre än budgeterat på grund av lägre marknadsräntor och lånebild än beräknat.

Om man i prognosen tar med beräknad aktieutdelning från ÖBO med 30,9 mnkr och koncernbidrag/aktieutdelning från Örebroporten med 20,0 mnkr samt att bolaget ska ge en utdelning till kommunen på 35 mnkr för räkenskapsåret 2017 så hamnar det totala resultatet före skatt på 4,8 mnkr för Örebro Rådhus AB.

För perioden januari–april redovisar Örebro Rådhus AB en förlust på -3,3 mnkr vilket är -0,3 mnkr sämre än föregående år. Administrationskostnaderna är något högre men framförallt är räntekostnaderna 0,3 mnkr sämre på grund av något högre räntor.

5.1.2 Resultat och prognos för Rådhuskoncernen

Rådhuskoncernens resultat för helåret 2017 beräknas bli en vinst runt 260 mnkr före skatt och utdelning till kommunen vilket är 100 mnkr bättre än budgeterat. Den största orsaken till detta är Örebrobostädernas reavinst på 106,5 mnkr. De flesta övriga bolagen ligger runt budget med några mindre undantag (se nedan för kommentarer per bolag). Jämfört med föregående år ligger prognosen bättre vilket till största delen beror på att Örebrobostäder samt att nedskrivningar gjordes i Biogasbolaget i Mellansverige AB under 2016.

För perioden januari–april redovisar koncernen en vinst på 47 mnkr vilket är 14 mnkr lägre än föregående år. Orsaken är bland annat ett lägre resultat för Örebrobostäder mest på grund av högre av- och nedskrivningar 2017 mot 2016. Även Futurum ligger lite lägre på grund av högre kostnader för framför allt underhåll 2017.

5.1.3 Resultat och prognos för dotterbolagen

Dotterbolagen till Örebro Rådhus AB redovisar följande tertialresultat och årsprognos för 2017 före bokslutsdispositioner och skatt:

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	Ägarandel	Delår 1 2015	Delår 1 2016	Delår 1 2017	Bokslut 2016	Budget helår	Prognos 1 2017
Bolag, belopp i miljoner kronor							
Örebrobostäder AB	100%	19,0	20,4	12,3	139,3	73,4	171,1
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100%	11,0	6,1	10,3	29,3	29,4	31,9
ÖBO Husaren AB	100%	-0,1	-1,5	0,8	-6,4	3,8	3,1
Västerporten Fastigheter AB	100%	2,4	1,3	1,6	8,9	6,5	6,6
Örebroporten Fastigheter AB	100%	22,9	21,6	24,9	42,7	30,0	32,0
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100%	20,0	15,9	2,5	33,4	24,7	31,9
Länsmusiken i Örebro AB	91%	-0,8	-0,4	-1,8	-2,2	0,0	-2,1
Kumbro Utveckling AB	80%	-0,5	-0,7	-0,8	-37,1	-2,5	-2,5
Kumbro Vind AB	80%	0,3	-1,5	0,7	-4,2	1,0	-4,3
Kumbro Stadsnät AB	80%	4,8	5,4	6,8	14,3	12,2	12,1
Örebrokompaniet AB	100%	0,2	-0,2	-0,6	0,0	0,0	0,0
Örebroregionen Science Park AB	52%	0,1	0,2	-1,3	1,0	0,5	0,0
Örebro Rådhus AB - exkl. utdeln./ränta kommunen	100%	-3,7	-3,0	-3,3	-35,8	-11,3	-11,0
minus ej ägd del Kumbro	-20%	-0,9	-0,6	-1,3	5,4	-2,2	-1,1
Summa före bokslutsdispositioner och skatt		74,5	63,1	50,6	188,5	165,7	267,6
Örebro Läns Flygplats AB*	45%	-0,5	-0,5	-6,4	13,5	-13,5	-17,6
minus ej ägd del	-55%	0,3	0,3	3,5	-7,4	7,4	9,7
Gustavsvik Resorts AB*	45%	-5,3	-2,3	-0,4	10,2	5,6	5,6
minus ej ägd del	-55%	2,9	1,2	0,2	-5,6	-3,1	-3,1
Biogasbolaget i Mellansverige AB*	40%	-2,5	-3,4	-2,2	-40,5	-5,1	-6,3
minus ej ägd del	-60%	1,5	2,1	1,3	24,3	3,1	3,8
Resultat från de större intressebolagen		-3,6	-2,6	-3,9	-5,5	-5,6	-7,9
Resultat inkl de större intressebolagen		70,9	60,5	46,6	183,0	160,1	259,7
Planerad ränta till kommunen					0,0	0,0	0,0
Planerad utdelning till kommunen					-35,0	-35,0	-35,0
Utdelning/koncernbidrag från ÖBO och Örebroporten					50,8	50,9	50,9
* Ej majoritetsägda bolag							

Örebrobostäder (ÖBO) redovisar en resultatprognos på 171,1 mnkr för helåret 2017. Resultat är 97,6 mnkr bättre än budget vilket till största delen beror på reavinsten vid försäljning av studentbostäder (106,5 mnkr). Bolaget prognostiserar med högre drift- och underhållskostnader samt högre räntekostnader. För dotterbolaget ÖBO Omsorgsfastigheter beräknas ett årsresultat på 31,9 mnkr. Resultat är 2,5 mnkr bättre än budget beroende på något lägre drift- och räntekostnader. ÖBO:s dotterbolag Västerporten Fastigheter prognostiserar en vinst på 6,6 mnkr vilket är i linje med budget. Dotterbolaget ÖBO Husarens prognos för 2017 ligger på 3,1 mnkr vilket är 0,7 mnkr sämre än budget beroende på högre underhålls- och avskrivningskostnader.

Örebroporten Fastigheter beräknar en vinst på 32,0 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt för helåret 2017. Detta resultat är 2,0 mnkr bättre än budget beroende på lägre räntekostnader.

Futurum Fastigheter beräknar en vinst på 31,9 mnkr för helåret 2017. Detta resultat är 7,2 mnkr bättre än budget vilket till stor del beror på de ökade intäkter

(16,2 mnr) beroende på att inte alla nya, till-och ombyggda projekt som kommer att färdigställas under året, var budgeterade. Bolaget räknar även med ökade underhållskostnader.

Länsmusiken beräknar ett prognostiserat resultat för år 2017 på -2,1 mnr. Den prognostiserade förlusten beror på att bolaget i den nuvarande situationen har svårt att generera de extraintäkter som krävs för ett nollresultat.

KumBro Utveckling AB beräknas redovisa en förlust på -2,5 mnr för helåret 2017 vilket är lika med budget. Resultatprognosen för dotterbolaget KumBro Stadsnät AB är en vinst på 12,1 mnr vilket är 0,1 mnr sämre än budget. KumBro Utveckling ABs dotterbolag KumBro Vind AB beräknar ett resultat på -4,3 mnr för 2017 istället för de budgeterade 1,0 mnr. Försämringen av resultatet beror på de minskade elcertifikatspriserna som i stort sett har halverats sedan årsskiftet samt sämre vind än normalår under det första tertialet.

Resultatprognosen för Örebroregionen Science Park AB är ett nollresultat 2017 vilket är något lägre än budgeten på 0,5 mnr. Dock är omsättningen högre då man fått in mer projektpengar än budgeterat. Orsaken är att bolaget kommer att bära extra kostnader för att ha möjlighet att växa framöver.

Resultatprognosen för Örebro Läns Flygplats AB ligger på -17,6 mnr för helåret 2017 vilket är sämre än det budgeterade resultatet på -13,5 mnr. Den största orsaken till avvikelserna är att Köpenhamnslinjen ligger efter budget.

Gustavsvik Resorts redovisar en prognostiserad vinst på 5,6 mnr vilket är lika med budget.

Biogasbolaget i Mellansverige ABs resultatprognos ligger på -6,3 mnr för 2017. Detta är 1,2 mnr sämre än budget beroende på en felperiodiserad faktura. Produktionen är stabil men gaspriserna fortfarande låga. Eventuella nedskrivningar kan bli aktuella.

6 Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper

6.1 Resultaträkning

Resultaträkning för kommunens samlade verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Not	Delår 1		Kommunen		Prognos 1:2017	Avvikelse
		2016	2017	Bokslut 2016	Budget 2017		
Verksamhetens intäkter	1	827,2	817,7	2 471,1	*	*	*
Verksamhetens kostnader	2	-3 252,3	-3 371,6	-9 534,5	*	*	*
- jämförelsestörande poster	3	39,8	57,8	232,1	90,0	141,4	51,4
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-73,6	-79,1	-232,9	-240,0	-240,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader		-2 498,7	-2 633,0	-7 296,2	-8 027,9	-7 951,6	76,3
Skatteintäkter	5	2 051,1	2 152,3	6 130,8	6 403,2	6 423,7	20,5
Generella statsbidrag och utjämning	6	532,7	570,0	1 657,6	1 678,7	1 734,5	55,8
Finansiella intäkter	7	76,3	155,3	144,7	132,7	247,4	114,7
Finansiella kostnader	8	-27,2	-9,3	-47,5	-17,7	-22,4	-4,7
- jämförelsestörande poster	9	-26,7	73,0	-44,8	0,0	73,0	73,0
Resultat före extraordinära poster		134,2	235,2	589,4	169,0	431,6	262,6
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	11	134,2	235,2	589,4	169,0	431,6	262,6
lanspråktagande av reservering av eget kapital		14,5	3,3	28,2	83,3	45,2	-38,1
Resultat inkl. lanspråktaget eget kapital		148,7	238,5	617,6	252,3	476,8	224,5

* Relevanta värden saknas till följd av nettobudgetering.

Jämförelsestörande poster 2016: I verksamhetens nettokostnader ingår reavinst/er/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 3,1 mnr, samt exploateringsresultat med 199,7 mnr, återföring av skuld till staten av seende fastighetsförsäljning 2012 av medel som är beräknas gå åt med 29,3 mnr. I finansnettot ingår reavinst/er/förluster med -32,7 mnr samt eftersläpande effekt av sänkt diskonteringsränta på pensioner inkl. löneskatt med - 12,1 mnr.

Jämförelsestörande poster prognos 2017: I verksamhetens nettokostnader ingår reavinst/er/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 1,5 mnr, samt exploateringsresultat med 140 mnr. I finansnettot ingår reavinst/er/förluster med 73 mnr

6.2 Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	Delår 1 2017	Bokslut 2016
Den löpande verksamheten			
Periodens/årets resultat		235,2	589,0
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	22-23	-5,2	-17,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	12	107,2	272,6
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		337,2	844,4
Ökning (-)/minskning (+) förråd, lager, exploateringsfastigheter	17	-6,1	-32,3
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	18	156,7	-90,4
Ökning(+)/minskning (-) kortfristiga skulder	26-30	88,4	-375,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		576,1	346,4
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	14	-	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)	14	-155,7	-549,0
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	14	6,0	50,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	14	2,0	10,7
Investering i finansiella tillgångar (-)	16	-	-1,8
Försäljning av finansiella tillgångar (+)	16	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-147,7	-489,2
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån (+)	24	718,5	562,0
Nyupptagna lån, leasing (+)	24	-	0,4
Amortering av skuld (-)	24	-	-3,0
Ökning långfristiga fordringar (-)	16	-645,0	-1 277,4
Minskning av långfristiga fordringar (+)	16	-	665,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		73,5	-52,5
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-28,7	-28,3
Årets kassaflöde		473,3	-223,6
Likvida medel vid årets/periodens början	19-20	4 082,7	4 306,3
Likvida medel vid årets/periodens slut	19-20	4 555,9	4 082,7
Räntebärande nettotillgång/skuld			
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		3 787,5	3 510,9
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets slut		3 866,7	3 787,5

6.3 Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen		
		Delår 1 2016	Delår 1 2017	Bokslut 2016
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	13	2,5	1,5	1,8
Materiella anläggningstillgångar	14-15	3 892,7	4 162,0	4 095,9
- mark, byggnader och tekniska anläggningar	14	2 668,1	3 280,2	3 282,4
- pågående nyanläggningar	14	793,4	456,2	369,9
- fordon, maskiner och inventarier	15	431,2	425,6	443,6
Finansiella anläggningstillgångar	16	12 720,3	13 841,5	13 196,7
Summa anläggningstillgångar		16 615,5	18 004,9	17 294,4
Omsättningstillgångar				
Förråd, lager	17	4,8	5,4	5,4
Exploateringsfastigheter	17	42,0	99,3	91,6
Tomträtter	17	35,0	29,5	31,0
Kortfristiga fordringar	18	828,1	766,5	923,2
Kortfristiga placeringar	19	3 665,6	3 932,5	3 751,4
Kassa och bank	20	742,3	623,5	331,3
Summa omsättningstillgångar		5 317,8	5 456,6	5 133,9
SUMMA TILLGÅNGAR		21 933,3	23 461,6	22 428,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	21	7 314,8	7 977,7	7 742,5
- därav periodens resultat		134,2	235,2	589,4
Resultatutjämningsreserv		68,0	80,0	68,0
Övrigt eget kapital		7 112,6	7 662,5	7 085,1
Avsättningar		527,4	529,7	538,6
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	444,1	478,4	457,8
Övriga avsättningar	23	83,3	51,3	80,7
Skulder				
Långfristiga skulder		12 364,3	13 338,1	12 619,6
Långfristiga lån	24	10,8	7,8	7,8
Långfristiga lån, koncernen	24	12 100,0	12 950,0	12 250,0
Övriga långfristiga skulder	25	253,5	380,3	361,8
Kortfristiga skulder		1 726,8	1 616,0	1 527,7
Leverantörsskulder	26	198,3	240,0	359,0
Kortfristiga lån, koncernen	27	297,3	150,7	71,7
Övriga kortfristiga lån	28	2,0	2,1	3,0
Interimsskulder	29	1 020,1	1 012,3	916,8
Övriga kortfristiga skulder	30	209,1	211,0	177,1
Summa skulder		14 091,1	14 954,1	14 147,2
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		21 933,3	23 461,6	22 428,3
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER				
Ställda säkerheter	32	-	-	-
Ansvarförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	22	3 196,3	3 092,3	3 069,8
Övriga ansvarförbindelser				
Borgensättaganden	31	998,6	939,3	929,7
Övrigt	32	0,3	0,4	0,3

6.4 Noter till resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning

Belopp i miljoner kronor	2017		2016	
	Delår 1	Bokslut	Delår 1	Bokslut
Not 1: Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	20,0	56,9		
Taxor och avgifter	212,3	606,0		
- konsumtionsavgifter va/avfall	77,5	227,5		
- barnomsorg	33,2	92,5		
- äldre och funktionshinder	12,0	34,5		
Hyror och arrenden	85,7	237,8		
Bidrag	327,1	937,6		
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	89,3	344,3		
Exploateringsintäkter	58,6	215,6		
Tomträttsintäkter	22,9	64,9		
Realisationsvinster	1,7	8,0		
Summa	817,7	2 471,1		

I verksamhetens intäkter i kommunen ingår jämförelsestörande poster med 60,7 mnkr, not 3 (223,6 mnkr 2016).

Not 2: Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-1 963,5	-5 309,5		
Pensionskostnader	-121,3	-346,3		
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-28,4	-111,8		
Bränsle, energi- och vatten	-25,3	-71,2		
Köp av huvudverksamhet	-466,2	-1 413,4		
Lokal- och markhyror	-313,8	-888,2		
Lämnade bidrag	-168,2	-514,6		
Realisationsförluster och utrangeringar	-0,2	-4,9		
Tjänster	-208,7	-653,5		
Varor	-76,0	-221,0		
Summa	-3 371,6	-9 534,5		

I verksamhetens kostnader ingår jämförelsestörande poster med 2,9 mnkr, not 3 (49,2 2016)

Not 3: Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader				
Realisationsvinster för anläggningsstillgångar	1,7	8,0		
Realisationsvinster försäljning bostadsrätter	-	-		
Realisationsförluster för anläggningsstillgångar	-0,2	-4,9		
AFA återbetalning Resultat av försäljning av exploateringsfastigheter	56,3	199,7		

Återförda medel från 2012 avseende reglering av fastigheter	-	29,3
Summa	57,8	232,1

* Exploateringsverksamhetens budget på 90 mnkr är att betrakta som jämförelsestörande.

Not 4: Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,3	-1,1
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-35,7	-102,7
Avskrivningar maskiner och inventarier	-42,1	-125,9
Avskrivning på leasingavtal	-1,0	-3,1
Årets avskrivningar	-79,1	-232,8
Återföring av tidigare nedskrivna anläggningsstillgångar	-	-
Nedskrivningar materiella anläggningsstillgångar	-	-0,1
Summa	-79,1	-232,9

Not 5: Skatteintäkter		
Preliminära skatteintäkter	2 154,2	6 146,3
Slutavräkning ¹⁾	12,0	5,9
Preliminär slutavräkning ²⁾	-16,9	-29,7
Skatteväxling gymnasieseror	3,0	8,3
Summa	2 152,3	6 130,8

¹⁾ Mellanskillnaden mellan den i bokslut uppbokade -206 kr/inv och nu aktuell prognos för 2016 -123 kr/inv.

²⁾ Den preliminära slutavräkningen för 2017 uppgår till -347 kr/inv. Källa SKL Cirkulär 17:18.

Not 6: Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	429,8	1 234,2
Kostnadsutjämning	-29,9	-75,3
Strukturbidrag	-	-
Införandebidrag	-	-
Regleringsbidrag	-	-
Regleringsavgift	-0,5	-4,9
Generellt bidrag från staten	20,9	59,7
Generellt bidrag från staten, med avseende på flyktingsituationen	10,3	57,7
Utjämningsbidrag LSS	64,0	168,4
Kommunal fastighetsavgift	75,4	217,8
Summa	570,0	1 657,6

Not 7: Finansiella intäkter		
Ränteintäkter interbank	-3,5	-15,8
Ränteintäkter, likviditetsförvaltning	43,1	47,1
Ränteintäkter pensionsförvaltning	26,4	32,4
Ränteintäkter övriga Borgensavgifter/räntefilläg g	0,4	5,2
Utdelningar koncernbolag	11,7	33,9
Reavinster aktier, räntebärande värdepapper	0,0	35,0
likviditetsförvaltning	45,7	0,3

Reavinster aktier, räntebärande värdepapper				
pensionsförvaltning	31,5	1,2		
Övriga finansiella intäkter	0,0	5,4		
Summa Finansiella intäkter	155,3	144,7		
Not 8: Finansiella kostnader				
Räntekostnader, Internbank	5,4	12,7		
Ränta på pensionskund	-6,8	-16,7		
Räntekostnader, övrigt	-1,8	-5,1		
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper Internbank	-	-		
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper	-	-		
likviditetsförvaltning	-1,9	-22,3		
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper	-	-		
pensionsförvaltning	-2,3	-11,9		
Reaförluster, finansiella anläggningstillgångar	-	-0,2		
Bankkostnader, Internbank	-1,9	-3,8		
Övriga finansiella kostnader	-	-0,2		
Summa finansiella kostnader	-9,3	-47,5		
Not 9: Jämförelsestörande poster i finansnettot				
Ränta under byggtid för objekt som klassats om från omsättningstillgång till anläggningstillgång, Effekt av sänkt diskonteringsränta	-	-		
pensioner	-	-12,1		
Realiserad kursvinst på värdepapper	77,2	1,5		
Realiserad kursförlust på värdepapper	-4,2	-34,2		
Summa	73,0	-44,8		
Årets resultat enligt resultaträkningen	235,2	589,4		
Realisationsvinster anläggningstillgångar	-1,7	-8,0		
Realisationsvinster finansiella tillgångar	-77,4	-1,5		
Resultat efter balanskravsjusteringar	156,2	580,0		
Medel till resultatutjämningsreserv	-	-12,0		
Medel från resultatutjämningsreserv	-	-		
Årets balanskravsresultat	156,2	568,0		
Medel till reserveringar eget kapital	-3,2	-19,6		
Medel från reserveringar i eget kapital	45,2	28,2		
Tillägg; realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	-	-		
Tillägg; orealiserade kursförluster i värdepapper	-	-		
Synnerliga skäl	-	-		
Summa efter reserveringar i eget kapital	198,2	576,6		
Not 12: Ej likviditetspåverkande poster				
Justering för av- och nedskrivningar	78,0	229,5		
Förändring avsättningar	25,0	61,3		
Förändring pensioner exkl uttag	25,3	60,4		
Värdesäkring/förändring nuvärde	-0,3	0,9		
Nya avsättningar	-	-		
Övriga ej likviditetspåverkande poster	4,1	-18,2		
Realisationsförluster	0,2	4,9		
Realisationsvinster	-1,7	-8,1		
Ränta anslutningsavgifter och byggränta	1,8	5,0		
Effekter av ändrade redovisningsprinciper	-	-18,3		
Övrigt	3,8	-1,7		
Summa ej likviditetspåverkande poster	107,2	272,6		
Not 13: Immateriella tillgångar				
Ingående bokfört värde	1,8	2,9		
Investeringar under året	0,0	0,0		
Årets avskrivningar	-0,3	-1,1		
Utgående bokfört värde	1,5	1,8		
Bokfört värde totalt, immateriella tillgångar				
Anskaffningsvärde	9,2	9,2		
Akkumulerade avskrivningar	-7,4	-6,3		
Årets avskrivningar	-0,3	-1,1		
Summa	1,5	1,8		
Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning Tillämpad tid för avskrivning är mellan 3-5 år Samtliga externt förvärvade				
Not 14: Materiella anläggningstillgångar				
Bruttoinvesteringar	155,7	550,8		
- fastighetsförvärv	9,3	15,7		
Investeringsinkomster	-6,0	-50,8		
Summa	149,7	500,0		
Försäljningspris anläggningstillgångar	83,5	291,3		
- bostadsrätt	-	-		
- omsättningstillgångar	81,6	280,6		
Försäljningspris materiella anläggningstillgångar	2,0	10,7		
Försäljningsomkostnader	-2,3	-16,0		
Ingående bokfört värde	3 282,4	2 668,7		
Investeringar under året	35,0	265,7		
Investeringar effekter av införande av komponentredovisning	0,0	-40,7		
Korrigerig exploateringsinvesteringar från 2014 och tidigare	0,0	527,5		

Utrangering/avyttring/korrigering	-2,0	5,3
Utrangeringar effekter av införande av komponentredovisning	0,0	-22,6
Årets avskrivningar	-35,2	-99,0
Nedskrivningar	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-
Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,0	-22,5
Övriga förändringar	-	-
Utgående bokfört värde	3 280,2	3 282,4

I årets avskrivningar totalt för kommunen ingår 0,2 mnkr avskrivningar på bostadsrätter. Bostadsrätter redovisas under finansiella anläggningstillgångar.

Pågående nyanläggningar		
Ingående bokfört värde	369,9	769,2
Investeringar under året ej aktiverade	106,4	254,1
Nedskrivningar	-	-
Utrangeringar/omklassiferingar	-20,1	-135,3
Övriga förändringar	-	-
Direktbokning, Exploatering 2014 och tidigare	-	-518,0
Utgående bokfört värde	456,2	369,9

Anskaffningsvärde	4 764,8	4 731,9
Ackumulerade avskrivningar	-1 449,4	-1 350,5
Årets avskrivning	-35,2	-99,0
Summa	3 280,2	3 282,4

Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning.

Tillämpad tid för avskrivning är mellan 5-100 år. Från och med 2015 tillämpas komponentredovisning.

Mark skrivs inte av.

Med pågående nyanläggningar avses investeringar som ännu inte färdigställts och därmed inte aktiverats.

Not 15: Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst

Ingående bokfört värde	443,6	437,3
Investeringar under året	27,2	141,4
Försäljningar	-	-
Utrangering/avyttring/korrigering	-1,6	-9,3
Årets avskrivningar	-43,5	-129,7
Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,0	3,9
Övriga förändringar	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	425,6	443,6

Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst

Anskaffningsvärde	1 528,6	1 590,0
Ackumulerade avskrivningar	-1 059,4	-1 016,7
Årets avskrivningar	-43,5	-129,7
Summa	425,6	443,6

Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning.

Tillämpad tid för avskrivning är mellan 3-20 år.

Konst skrivs inte av.

Not 16: Finansiella anläggningstillgångar

Aktier	227,0	227,0
--------	-------	-------

Andelar och grundfondskapital	95,0	95,0
Bostadsrätter	19,1	19,3
Summa	341,1	341,3

Utlämnade lån

Kommunala bolag	698,6	698,6
Staten	-	-
Landsting	0,3	0,3
Föreningar och stiftelser	15,2	15,2
Företag	16,5	16,5
Summa	730,6	730,6

Utlämnade lån internbank, koncernen

Futurum Fastigheter i Örebro AB	2 824,0	2 389,0
Kumbro Vind AB	307,2	307,2
Stadsnät i Örebro AB	84,0	84,0
Västerporten AB	225,0	225,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	428,0	428,0
ÖBO Husaren AB	290,0	280,0
Örebrobostäder AB	5 927,0	5 727,0
Örebroporten Fastigheter AB	2 663,0	2 663,0
Summa	12 748,2	12 103,2

Övriga långfristiga fordringar

Långfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	21,3	21,3
Övriga	0,3	0,3
Summa	21,6	21,6

Summa finansiella anläggningstillgångar

13 841,5 13 196,7

Örebro kommun har som medlem i Kommuninvest ett ansvar gentemot bolagets motparter för bolagets samtliga åtaganden. Detta borgensåtagande är begränsat till den enskilde medlemmens andel av bolagets samtliga åtaganden. Denna andel bestäms utifrån medlemmens insatskapital i förhållande till det totala andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening.

Örebro kommuns borgensåtagande per 2016-12-31 är totalt 5 383,1 mnkr dvs 4 453,4 + 929,7 (5 921,5 mnkr 2015). Örebro kommuns borgensåtagande för Kommuninvests skulder beräknades till 4 453,4 mnkr per 2016-12-31 (4 912,1 mnkr 2015)

Not 17: Förråd m.m.

Förråd	5,4	5,4
Exploateringsfastigheter	99,3	91,6
Tomträttsfastigheter småhus	29,5	31,0
Summa	134,2	128,0

Not 18: Kortfristiga fordringar

Statsbidragsfordringar		
Flyktingar	-	97,5
Fordran avseende särskild momskompensation	42,2	88,2
Kommunal fastighetsavgift/skatter	78,4	74,1
Övriga statsbidragsfordringar	31,5	4,5
Summa	249,7	254,2

Övriga omsättningstillgångar

Interimsfordringar	279,9	348,8
--------------------	-------	-------

Upplupna ränteintäkter	4,3	2,7
Upplupna skatteintäkter, inbetald preliminär skatt	15,0	13,7
Kortfristig del av långfristig fordran	1,9	1,9
Kortfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	0,0	14,3
Kortfristig fordran, anteciperad utdelning		
Örebro Rådhus AB	35,0	35,0
Övriga fordringar	1,7	4,6
Summa	337,8	421,0
Kortfristig fordran inom koncernkontot		
Länsmusiken i Örebro AB	4,9	7,3
Örebrobostäder AB	39,1	-
Örebro Rådhus AB	2,4	-
Summa	46,4	7,3
Kundfordringar	132,6	240,7
Summa kortfristiga fordringar	766,5	923,2
Not 19: Kortfristiga placeringar		
Likviditetsförvaltning	2 612,5	2 473,8
Pensionsförvaltning	1 320,0	1 277,7
Summa	3 932,5	3 751,4
Not 20: Kassa och bank		
Bank och giro	623,5	331,3
Summa	623,5	331,3
Summa omsättningsstillgångar	5 456,6	5 133,9
Not 21: Eget kapital		
Eget kapital (IB)	7 742,5	7 187,8
Korrigerad ingående värde eget kapital	0,0	-34,7
- Interkommunala ersättningar	-	-7,2
Avskrivningar 2015 och tidigare avseende exploateringsinvesteringar	-	-27,5
Årets resultat	235,2	589,4
Reserveringar	974,1	1 110,5
- eget kapital avfall	105,0	105,0
- resultatutjämningsreserv	80,0	80,0
- konjunktur- och strukturbuffert	200,0	200,0
- AFA-medel (åter från 2005 och 2006)	6,9	14,0
- AFA-medel (åter från 2004)	18,4	28,0
- sociala investeringar	60,9	73,3
- överfört resultat intraprenader	41,4	46,6
- exploateringsfastigheter	71,5	80,9
- exploateringsfastigheter 2014 och tidigare	390	482,7
Eget kapital (UB)	7 977,7	7 742,5

2016 beslutade Kommunfullmäktige att reservera 12 mnkr av resultatet till resultatutjämningsreserven. 2,0 mnkr reserverades för Avfallsverksamhetens del av eget kapital. Av intraprenadernas ackumulerade resultat reserverades 19,6 mnkr från nya överskott. Efter bokslut 2016 har intraprenadernas resultat prövats (Ks 442/2017) och av 2016 års reservering för intraprenadernas överskott återförs 5,1 mnkr till eget kapital.

Not 22: Avsättning till pensioner och liknande förpliktelser

Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998 enligt KPA:a beräkningar med RIPS07 som grund. Inget beslut är fattat om när RIPS17 ska börja gälla. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1998-01-01 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Denna del av pensionsåtagandet har minskat med 18 mnkr mellan åren 2016 och fram till 2017-04-30. Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den avgiftsbestämda ålderspensionen. För 2017 sker det i mars 2018 och beräknas på helår till 194,5 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld med 64 mnkr i delår 1. Beräkningarna baseras på uppgifter per 2017-04-11 Aktualiseringsgraden är 96 % (96 %).

Specifikation avsatt till pensioner

Avtalspensioner	293,9	279,2
- förmånsbestämd ålderspension	255,1	240,0
- särskild avtalspension	-	-
- pension till efterlevande	5,9	6,4
- PA-KL pensioner	32,8	32,9
Örebro:s särskilda pensionsplan (ÖSPP)	69,8	67,9
Särskild avtalspension- och visstidspensioner	7,7	8,8
- särskilda avtalspensioner	0,2	0,3
- visstidspensioner	7,5	8,5
Avtalspensioner förtroendevalda ej avgångna	11,2	10,4
Avtalspensioner förtroendevalda OPF-KL	1,6	1,4
Löneskatt	94,2	90,2
Summa	478,4	457,8
Ingående avsättning avtalspensioner	279,2	258,8
Nyintjänad pension	14,2	29,2
Ränte- och beloppsuppräknings	4,5	3,0
Sänkt diskonteringsränta	-	-
Övrigt	-0,1	-0,4
Årets utbetalningar	-4,0	-11,3
Löneskatt	71,3	67,7
Summa avsättning	365,2	347,0
Ingående avsättning ÖSPP	67,9	51,9
Nyintjänad pension	-	-
Ränte- och beloppsuppräknings	0,6	0,6
Sänkt diskonteringsränta	-	9,7
Övrigt	1,5	6,2

Årets utbetalningar	-0,2	-0,6	Utgående		
Löneskatt	16,9	16,5	ansvarsförbindelse totalt	3 092,3	3 069,8
Summa avsättning	86,6	84,3	Not 23: Övriga avsättningar		
Ingående avsättning ÖK-SAP	10,9	9,8	Avsättning för återställande av deponi		
Ränte- och beloppsuppräknings	0,1	0,1	Ingående bokfört värde	50,9	52,7
Sänkt diskonteringsränta	-	-	Förändring av nuvärdet	-	-
Arbetsstagare som pensionerats	0,0	0,0	Uttag	-0,5	-1,8
Övrigt	-0,7	0,5	Utgående bokfört värde	50,4	50,9
Årets utbetalningar	-0,5	-1,7	För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan till miljödomstolen om att få fortsätta att deponera till år 2025 på nuvarande deponi beviljad 071206. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår de kvarvarande kostnaderna för sluttäckning till 55,5 mnkr vid en diskonteringsränta på 3%. Om sluttäckning skulle genomföras idag beräknas kostnaden till 55,5 mnkr. Hittills har uttag på 24,3 mnkr gjorts från avsättningen. Arbetet med sluttäckningen pågår mellan 2008 och 2025. Vid 2015 års avstämning återfördes 5,7 mnkr på grund av förändrad kalkyl (0,6 mnkr 2014)		
Löneskatt	-0,3	2,1	Avsättning för bidrag till medfinansiering av Citybanan		
Summa avsättning	9,6	10,9	Ingående bokfört värde	28,9	56,4
Ingående avsättning förtroendevalda	10,4	8,3	Årets avsättning	-	-
Nyintjänad pension	0,7	1,9	Uttag	-28,7	-28,3
Ränte- och beloppsuppräknings	0,1	0,1	Årets avsättning		
Sänkt diskonteringsränta	0,1	-	Indexuppräkning	-0,2	0,9
Överfört till ordinarie beräkning	-	-	Utgående bokfört värde	0,0	28,9
Löneskatt	2,7	2,5	Länstrafiken i Örebro AB:s andel i medfinansieringen är 185,4 mnkr under tidsperioden 2013-2017. Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2009-11-18 §164. Ks 1164/2009. Örebro kommun har avsatt 50 % av den andel som Länstrafiken i Örebro AB har i medfinansieringen av Citybanan 92,7 mnkr jämte indexjustering enligt uppdragsavtalet. Utbetalningen påbörjades 2013 och slutreglerades enligt avtal 2017. Totalt har 92,7 mnkr samt utveckling i index 10,1 mnkr reglerats.		
Summa avsättning	13,9	12,9	Avsättning för sanerings- och markarbeten Gulsippan (fd Vasaskolan)		
Ingående avsättning förtroendevalda OPF-KL	1,1	0,6	Ingående bokfört värde	0,0	0,1
Avgiftsbestämd ålderspension	0,3	0,3	Uttag markarbete	-	-0,1
Avgiftsbestämd ålderspension intjänad pensionsbehållning	0,2	0,6	Utgående bokfört värde	0,0	0,0
Löneskatt	0,4	0,3	Avsättning för sanerings- och markarbeten Rörströmsälven 10 (Öknaskolan)		
Summa avsättning	2,0	1,7	Ingående bokfört värde	0,9	1,7
Rättelse löneskatt från 2014	1,0	1,0	Årets avsättning	-	-
Utgående avsättning	478,4	457,8	Uttag	-	-0,8
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.			Utgående bokfört värde	0,9	0,9
Avtalspensioner	2 483,7	2 465,7	Avsättning för förtida upphörande av arrende		
Förtroendevalda	4,8	4,8	Ingående bokfört värde	0,0	0,8
Löneskatt	603,7	599,3	Årets avsättning	-	-
Summa	3 092,2	3 069,8	Uttag	-	-
Ingående ansvarsförbindelse	2 465,7	2 595,9	Utgående bokfört värde	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-42,6	-113,5	Avsättning för förtida upphörande av arrende		
Ränte- och beloppsuppräknings	56,3	36,3	Ingående bokfört värde	0,0	0,8
Aktualisering	0,9	-4,3	Årets avsättning	-	-
Effekter Ädel-reglering	0,0	-46,2	Uttag	-	-
Övrigt	3,4	-2,5	Utgående bokfört värde	0,0	0,0
Löneskatt	602,5	598,2	Avsättning för förtida upphörande av arrende		
Delsumma ansvarsförbindelse	3 086,2	3 063,9	Ingående bokfört värde	0,0	0,8
Ingående ansvarsförbindelse förtroendevalda	4,8	3,7	Årets avsättning	-	-
Ränte- och beloppsuppräknings	0,0	0,0			
Sänkt diskonteringsränta	-	-			
Nyintjänad pension	-	1,0			
Överfört till ordinarie beräkning	-	-			
Löneskatt	1,2	1,2			
Delsumma förtroendevalda	6,1	5,9			

Uttag	-	-0,8
Utgående bokfört värde	0,0	0,0
Summa övriga avsättningar	51,3	80,7
Summa avsättningar	529,7	538,6

Not 24: Långfristiga lån**Långfristiga lån**

Certifikatslån	3 550,0	3 200,0
Obligationslån	6 350,0	6 000,0
Kommuninvest	2 450,0	2 450,0
Europeiska investeringsbanken	600,0	600,0
Handelsbanken	-	-
Övriga låneinstitut	-	-
Landsting	4,0	4,0
Långfristig leasingkulld	3,8	3,8
Summa	12 957,8	12 257,8

Kreditlöften, ej nyttjade

Handelsbanken	500,0	500,0
DNB	250,0	250,0
SEB	500,0	500,0
Swedbank	250,0	250,0
Summa	1 500,0	1 500,0

Europeiska**investeringsbanken**

Låneram (outnyttjad del av 1 500 mnkr)	900,0	900,0
--	-------	-------

Checkräkningskrediter

Swedbank (ej utnyttjad)	300,0	300,0
-------------------------	-------	-------

Låneskuldens struktur

Kapitalbindningstid, år	2,7	2,8
Räntebindningstid, år	0,1	0,1
Räntebindningstid exkl. derivat, år	0,2	0,2
Andel lån som förfaller inom ett år,%	36,0	37,0
Ränta i genomsnitt,%	-0,1	-0,2
Ränta i genomsnitt exkl. derivat,%	-	-0,1
Fordon		
Totala minimileaseavgifter	12,1	12,2
Nuvärde		
minimileaseavgifter	5,9	6,8
Därav förfall inom 1 år	2,1	3,0
Därav förfall mellan 1 - 5 år	3,8	3,8
Därav förfall senare än 5 år	-	-

I minimileaseavgiften ingår anskaffningspriset exkl. restvärdet samt 12,5 procent moms.

Not 25: Övriga långfristiga skulder

Periodiserade anslutningsavgifter	273,6	254,0
Periodiserade gatukostnadsersättningar	51,5	51,9
Periodiserade investeringsbidrag	55,2	55,9
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0
Summa	380,3	361,8

Anslutningsavgiften ska främst täcka investeringskostnaden för va-ledningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader, som administrationsomkostnader, men dessa har bedömts vara av mindre

omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras.

Summa långfristiga skulder 13 338,1 12 619,6

Not 26: Leverantörsskuld 240,0 359,0

Not 27: Kortfristig skuld inom koncernkontot

Örebro Rådhus AB	-	2,2
Örebrobostäder AB	-	4,2
Örebroporten Fastigheter AB	29,8	24,6
Futurum Fastigheter i Örebro AB	82,1	1,8
Örebrokompaniet AB	2,3	7,6
Länsmusiken Örebro AB	-	-
Kumbro utveckling AB	33,8	25,9
Örebroregionens Science Park AB	2,5	5,1
Närkefrakt Fastigheter AB	0,1	0,1
Övriga	0,2	0,1
Summa	150,7	71,7

Not 28: Övriga kortfristiga lån

Nästkommande års amorteringar	2,1	3,0
Summa	2,1	3,0

Not 29: Interimsskulder

Den del av de nyintjänade pensionsförmånerna för år 2017 som Örebro kommun har beslutat att betala ut som avgiftsbestämd ålderspension i mars 2018 beräknas till 194,5 mnkr på helår och är bokförd som en kortfristig skuld i delår 1 med 64 mnkr.

Semesterlöneskuld	357,7	230,9
Nyintjänade pensionsförmåner, avgiftsbestämd ålderspension	64,0	187,9
Upplupna löner	18,6	17,0
Upplupna sociala avgifter	265,5	242,4
Upplupna räntekostnader	10,2	19,0
Förutbetalda hyresintäkter	26,2	19,9
Förutbetalda konsumtionsavgifter VA*)	11,7	9,0
Förutbetalda bygglovavgifter	-	0,2
Förutbetalda skatter	46,6	29,7
Övriga interimsskulder	211,8	160,8
Summa	1 012,3	916,8

*) Förutbetalda konsumtionsavgifter, skuld till abonnenter.

Not 30: Övriga kortfristiga skulder

Momsskuld	13,0	5,1
Avfallsskatt	2,0	1,6
Personalens källskatt	85,9	81,6
Fastighetsskatt	-	7,1
Avr. gem. hushållskassor VFH	1,0	0,8
Övriga kortfristiga skulder	109,2	81,0
Summa	211,0	177,1
Summa kortfristiga skulder	1 616,0	1 527,6

Not 31: Borgensåtaganden

Majoritetsägda bolag	795,4	785,8
- Örebrobostäder AB	110,0	110,0
- Örebro rådhus AB	500,0	500,0
- Kumbro utveckling AB	42,8	42,8
- Kumbro stadsnät AB	84,0	84,0
- Biogasbolaget i Mellansverige AB	58,6	49,0
Minoritetsägda företag	102,5	102,5
- Örebro läns flygplats AB	102,5	102,5
Övriga	41,4	41,4
- delägda stiftelser	4,0	4,0
- förlustansvar, egna hem	0,4	0,4
- övriga bostadslån	28,9	28,9
- föreningar och andra organisationer	8,1	8,1
Summa	939,3	929,7

Örebro kommun har som medlem i Kommuninvest ett ansvar gentemot bolagets motparter för bolagets samtliga åtaganden. Se not 16.

Not 32: Övriga ansvarsförbindelser

Örebro kommun förvaltar egna medel åt privatpersoner motsvarande 0,3 mnkr. Kommunen förvaltar hushållskassor för boende i gruppboende, finns inom övriga kortfristiga skulder.

Ställda säkerheter		
Fastighetsinteckningar	-	-
Företagsinteckningar	-	-
Summa	-	-
Övriga tilläggsupplysningar		
Villkorat kapitaltillskott, mnkr		
ÖSK (Örebro Sportklubb)	3,5	3,7
KIF Örebro		
Damfotbollsförening (DFF)	2,3	2,3
Örebrokompaniet AB	0,7	0,7
Kommunens framtida åtaganden för operationell leasing		
Maskiner, fordon och inventarier, mnkr		
Redovisade kostnader innevarande år	5,9	12,6
Beräknade kostnader kommande 12 mån	13,7	10,3
Beräknade kostnader kommande 13–60 mån	6,8	2,7
Beräknade kostnader kommande 61- mån	-	-
Hyra fastigheter		
Avgifter med förfall inom 1 år	654,4	651,4
Avgifter med förfall inom 1 år men innan 5 år	1 387,8	1 387,8
Avgifter med förfall senare än 5 år	551,3	551,3
Andel antal objekt per fastighetsägare (koncern)		
Futurum fastigheter AB	12,2%	12,2%
Örebrobostäder AB	54,7%	54,7%
Örebroporten Fastigheter AB	8,2%	8,2%
Västerporten Fastigheter AB	0,7%	0,7%
Externa fastighetsägare	24,3%	24,3%

6.5 Investeringar i kommunen

Belopp i miljoner kronor	Utfall delår 1			Prognos 1 2017				
	Inkomster	Utgifter	Netto	Överfört 2016	Budget 2017	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa skattefinansierad verksamhet	5,5	-75,5	-69,9	-362,9	-485,2	-848,1	-612,9	235,2
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	0,0	-13,5	-13,5	-32,2	-23,5	-55,7	-48,5	7,2
Social v älfärd	0,0	0,0	0,0	-6,8	0,0	-6,8	0,0	6,8
- Övrigt	-	-	0,0	-6,8	0,0	-6,8	0,0	6,8
Samhällsbyggnad	0,0	-7,3	-7,3	-20,3	-4,1	-24,4	-24,0	0,4
- Fritidsanläggningar	-	-	0,0	-4,2	-2,5	-6,7	-6,7	0,0
- Småbåtshamnen	-	-3,0	-3,0	-2,7	-0,6	-3,3	-3,3	0,0
- Konstgräs	-	-4,3	-4,3	-13,4	-1,0	-14,4	-14,0	0,4
Lokalförsörjningsenheten/MEX	0,0	-6,2	-6,2	-5,0	-19,4	-24,4	-24,4	0,0
- Fastighetstekniska åtgärder LFA	-	-0,1	-0,1	0,0	-7,0	-7,0	-7,0	0,0
- Fastighetstekniska åtgärder MEX	-	-6,1	-6,1	-5,0	-12,4	-17,4	-17,4	0,0
Trafik- och miljöinvesteringar	5,5	-29,0	-23,5	-264,7	-244,4	-509,1	-317,8	191,4
City	-	-2,1	-2,1	-26,0	-7,0	-33,0	-26,8	6,3
Stadsmiljö	-	-0,7	-0,7	-18,7	-8,6	-27,2	-10,0	17,2
Torgyta Universitet	-	-2,6	-2,6	-2,6	0,0	-2,6	-2,6	0,0
Torgyta/infrastruktur vid Konserthuset	-	-	0,0	-25,0	0,0	-25,0	0,0	25,0
Åstaden	-	-0,5	-0,5	-2,8	-2,0	-4,8	-1,9	2,9
Järnvägar	-	0,0	0,0	-12,0	0,0	-12,0	0,0	12,0
Kollektiv trafik	1,7	-0,4	1,3	-2,2	-3,9	-6,1	-6,1	0,0
Trafik	1,0	-6,8	-5,8	-83,1	-53,2	-136,3	-95,0	41,4
Grev Rosengatan	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Natur/miljö	-	-2,2	-2,2	-6,0	-16,5	-22,5	-15,8	6,7
Naturum	-	-	0,0	-5,1	-	-5,1	0,0	5,1
Kulturmiljö	-	-	0,0	-1,5	-	-1,5	-1,5	0,0
Vatten	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-3,0	-3,0	-1,2	1,8
Park och gata inkl LED	2,8	-13,1	-10,3	-59,3	-128,8	-188,0	-154,0	34,1
Bredbandsutbyggnad	-	-	0,0	-19,4	-20,0	-39,4	-0,4	39,0
Tillgänglighetsåtgärder – tekniska	-	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	0,0
Tillgänglighetsåtgärder – handikapprådet	-	-	0,0	-1,0	-1,0	-2,0	-2,0	0,0
Inventarier	0,0	-23,6	-23,6	-53,7	-184,3	-238,0	-201,3	36,6
Barn och utbildning	-	-5,4	-5,4	-11,8	-82,4	-94,2	-94,2	0,0
Social v älfärd	-	-4,5	-4,5	-14,5	-23,6	-38,0	-21,9	16,1
Samhällsbyggnad	0,0	-11,7	-11,7	-23,3	-56,5	-79,9	-58,3	21,6
- Fordon	-	-10,3	-10,3	-2,0	-33,6	-35,6	-35,6	0,0
- IT investeringar	-	0,0	0,0	-4,5	-3,0	-7,5	-4,5	3,0
- Konstnärlig utsmyckning	-	-0,7	-0,7	-9,4	-14,4	-23,8	-6,3	17,5
- Övriga	-	-0,7	-0,7	-7,4	-5,5	-12,9	-11,9	1,0
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnder	-	-1,0	-1,0	-1,0	-2,5	-3,5	-4,4	-1,0
Kommunstyrelsen	-	-	0,0	-3,2	-2,0	-5,2	-5,2	0,0
IT-drift och teknik	-	-1,1	-1,1	0,0	-17,3	-17,3	-17,3	0,0
Förvärv av anläggningsföregång	0,0	-9,3	-9,3	-12,3	-33,0	-45,3	-45,3	0,0
- Förvärv av fastighet/mark	-	-8,3	-8,3	-7,8	-30,0	-37,8	-37,8	0,0
- Markreserv	-	-1,0	-1,0	-3,1	-3,0	-6,1	-6,1	0,0
- Truckstop	-	-0,1	-0,1	-1,5	0,0	-1,5	-1,5	0,0
Summa taxefinansierade verksamheter	0,0	-65,6	-65,6	-39,2	-402,7	-441,8	-244,5	197,4
VA	0,0	-62,9	-62,8	-32,0	-388,4	-420,4	-223,3	197,1
Avfall	-	-0,2	-0,2	-3,4	-4,3	-7,7	-7,4	0,3
Inventarier, fordon VA/Avfall	-	-2,6	-2,6	-3,8	-10,0	-13,8	-13,8	0,0
Totalt investeringar	5,5	-141,1	-135,6	-402,1	-887,9	-1 289,9	-857,3	432,6
Exploateringsfastigheter	0,5	-14,6	-14,2	-	-	0,0	-100,0	-100,0
Totalt	6,0	-155,7	-149,7	-402,1	-887,9	-1 289,9	-957,3	332,6

6.6 Tillämpade redovisningsprinciper

Delårsrapport med prognos 1 har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunalredovisning (RKR). Följande beskrivning kan göras av de viktigaste redovisningsprinciperna som har tillämpats hittills under 2017.

Förändrade redovisningsprinciper

2015 ändrades redovisningsprincipen för kommunens exploateringsredovisning. Samtliga objekt har sedan dess redovisats enligt den nya principen. Gamla objekt före 2015 har konverterats till den nya redovisningsprincipen, och i samband med konverteringen omklassificerades ett antal omsättningstillgångar till anläggningstillgångar som aktiverades under 2016, de ackumulerade avskrivningar som avsåg tiden före 2016 redovisades som en korrigeringspost i ingående eget kapital 2016. Det återstår ännu arbete med att kvalitetssäkra exploateringsredovisningen.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 mnkr. Realisationsvinster och förluster vid fastighetsförsäljningar och vid försäljning av värdepapper samt intäkter och kostnader till följd av exploateringsverksamheten redovisas alltid som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s aprilprognos i enlighet med RKR 4.2. Kommunalskatten periodiseras, det innebär att kommunen i delårsrapport med prognos har bokfört en preliminär slutavräkning för 2016 och 2017. Skatteintäkten specificeras i not till resultaträkningen.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt enligt RKR 18.1, redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. För anläggningar tidigare än 2010 redovisades investeringsbidragen så att de reducerade det bokförda värdet.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används avtalsperioden som avskrivningstid. För tillgångar där anskaffningsvärdet uppgår till minst 100 prisbasbelopp och med identifierbara komponenter med nyttjandeperioder som överstiger 10 år tillämpas.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år, klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsvärdet överstiger ett halvt prisbasbelopp. Undantag kan göras för vissa fastighetsutgifter, undantagen är akuta åtgärder, kostnader för komponenter som understiger 300 000 kronor eller del av komponent som understiger 10 procent av komponentens anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar

Kommunens placeringsportföljer är avsedd att täcka framtida åtaganden och är i enlighet med RKR 20 klassificerade som omsättningstillgång, kortfristiga placeringar, eftersom de kontinuerligt är föremål för köp och försäljning. Portföljens förvaltning regleras i av Kommunfullmäktige antagen placeringspolicy för Örebro kommun Ks 1285/2016. Samtliga placeringsmedel är kollektivt värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

I anskaffningsvärdet för större investeringar som överstiger 100 prisbasbelopp, ingår lånekostnader. Kostnaden beräknas utifrån kommunens korta upplåning under motsvarande tid. Räntan påförs årligen och under hela byggnadstiden, tills objektet tas i bruk. Under 2017 är räntan noll på grund av negativa marknadsräntor och inga räntor har aktiverats. Engångskostnader vid kreditlöften m.m. för certifikatsprogram periodiseras över avtalets löptid.

Redovisning av leasingavtal

I enlighet med RKR 13.2 redovisas finansiellt leasade objekt som anläggningstillgångar och skulder i balansräkningen. Tillgångsslagen maskiner, inventarier och modulbyggnader är prövade och redovisas som operationell leasing.

Avsättningar

Medfinansiering av Citybanan

I enlighet med RKR 6.2 redovisades denna infrastrukturella investering som kostnad i resultaträkningen 2007 och 2008 och redovisades som jämförelsestörande post i resultaträkningen. Avsättningen räknas årligen upp med för Citybanan utvalda parametrar inom Entreprenadindex med januari 2011 som bas. Avsättningen är slutreglerad i periodens resultat.

Återställning av deponi

I enlighet med RKR 10.2 sker avsättning av medel för återställning av deponi årligen från och med år 2002. Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandet är nuvärdesberäknat med en ränta på 3 procent.

Förtida upphörande av arrende

I enlighet med RKR 10.2 redovisas detta som en avsättning då kommunen har för avsikt att exploatera ett markområde och för att kunna göra det ingått en överenskommelse om ett förtida upphörande av arrende med ersättning som

förfaller senast 2020-12-31. Avsättningen slutreglerades i samband med bokslut 2016.

Pensioner

Kommunen redovisar pensionerna i enlighet med RKR 2.2. Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns under raderna ”avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder” och under raden ”pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder och avsättningar”. Denna rad ligger under ansvarsförbindelser utanför balansräkningen. Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden från och med år 1998. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats från och med 1 januari 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07 och redovisas i not till balansräkningen i enlighet med RKR 17.1. Beslut om från och med när RIPS17 ska gälla är vid periodens slut ännu inte fattat. Pensionsskuldberäkning på utfästelser enligt KPA-planen är gjord enligt föreskrifter om försäkringstekniska grunder som finansinspektionen har föreskrivit (FFFS 2007:24) och beräkningen är gjord enligt tryggandelagens bestämmelser.

Visstidsförordnanden för förtroendevalda som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Visstidspension för förtroendevalda som ännu inte har avgått med pension har tagits fram av KPA i samband med bokslut 2016 och redovisats för sju personer. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. OPF-KL är ett nytt avtal för förtroendevalda från 2015. De flesta nya förtroendevalda omfattas av denna förmån. Avgiften uppgår till 4,5 procent av inkomster (arvoden och andra kontanta ersättningar) upp till 7,5 inkomstbasbelopp (motsvarar cirka 37 100 kr per månad 2016) och 30 procent av inkomster mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften avsätts årligen till en pensionsbehållning.

Periodisering av löneskatt

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats. 2017 års löneskatt för perioden belastar resultatet.

Nettoredovisning av skatter

Inbetald preliminär skatt och skatteskuld för fastighetsskatt samt särskild löneskatt nettoredovisas som en skuld till staten.

Semesterlöneskuld

Personalens sparade semesterdagar och okompenserade övertid har bokförts som en kortfristig skuld i balansräkningen. I skulden ingår upplupen arbetsgivaravgift.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590), den så kallade transparenslagen, ställer krav på öppen och separat redovisning för vissa verksamheter i offentliga företag om nettoomsättningen överstiger lagens tröskelvärde på 40 miljoner euro (cirka 365 mnkr), va-verksamheten och avfallsverksamheten särredovisas i bilaga. Prövning av transparensdirektivet sker i samband med årsbokslut.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas i samband med delårsrapport med prognos 2 och årsbokslut.